Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva

Agrárne trhové informácie Slovenska

AGRÁRNY TRH 2001

20. 2. 2002

Vydavateľ :
VÚEPP - ATIS
Trenčianska 55
824 80 Bratislava

Telef. a fax. č.:
Telefón: **07 / 58 243 263**
Fax: **07 / 534 18 151**
e-mail**:** atis@vuepp.sk

ATIS na INTERNETE
www.vuepp.sk/atis/default.htm

© VÚEPP, Bratislava

ISBN 80-8058-240-8

Odhad výsledkov hospodárenia poľnohospodárskej prvovýroby za rok 2001

Odhad výsledkov hospodárenia (vybraných základných ekonomických ukazovateľov) poľnohospodárskej prvovýroby za rok 2001 bol vykonaný z údajov reprezentatívneho výberového súboru Siete testovacích podnikov MP SR (STP MP SR). Do spracovania neboli zaradení SHR. Výberový súbor STP MP SR reprezentuje tak výrobné, prírodné a ekonomické podmienky, ako aj rozhodujúce právne formy podnikania slovenského poľnohospodárstva.

Odhad výsledkov hospodárenia za rok 2001 je predbežný. Je vypočítaný z údajov, ktoré poskytli poľnohospodárske podniky pred účtovnou uzávierkou.

Respondenti, ktorí poskytli údaje, hospodária na 516 tis. ha poľnohospodárskej pôdy, čo predstavuje 21,14 % z celkovej výmery poľnohospodárskej pôdy.

Podľa výsledkov vývoja jednotlivých skupín výnosov a nákladov v roku 2001 sa medziročne zlepšili výsledky hospodárenia subjektov poľnohospodárskej prvovýroby. Hospodársky výsledok sa pohybuje v intervale od 791 do -674 mil. Sk a smeruje k vyrovnanej bilancii.

Medziročné zlepšenie hospodárskeho výsledku spôsobili viaceré faktory, najmä:

- zvýšenie nákupných cien poľnohospodárskych výrobkov (za I. - III. Q - index 109,0 oproti rovnakému obdobiu, z toho rastlinné 114,2; živočíšne 107,3),
- finančné prostriedky poskytnuté prvovýrobe na kompenzáciu sucha v roku 2000, ktoré sa prejavili v kvalitnom založení úrody roku 2001,
- zefektívnenie konkurzných postupov,
- postupná reštrukturalizácia podnikov (odstránenie dubiózneho majetku, optimalizácia výrobnej štruktúry podnikov, znižovanie nákladovosti racionalizáciou pracovných postupov a substitúciou živej práce).

Tieto vplyvy sa odrazili v tendencii rýchlejšieho rastu výnosov (2,1 %) ako nákladov (0,8%). Vývoj trhového prostredia ovplyvnil nielen zvýšenie nákupných cien (9 %), ale dáva možnosť manažmentom podnikov rozhodovať o predaji zásob v očakávaných cenových zvýhodneniach, čo potvrdzuje rast zásob (1,5 %).

Medziročný pokles majetku (2,1 %) bol miernejší ako v predchádzajúcich rokoch.

Zlepšili sa finančné toky. Napriek tomu naďalej chýbali hotovostné prostriedky, čo sa odrazilo v pomalšom znížení záväzkov (0,3 %) ako pohľadávok (7,1 %). Celkové záväzky poklesli najmä v dôsledku zlepšenia platobnej disciplíny zefektívnením konkurzných postupov, ale aj čiastočným znížením bankových úverov (0,1 %). Naďalej pretrvávala prvotná platobná neschopnosť s viac ako dvojnásobne vyššími záväzkami ako pohľadávkami.

Vlastné imanie poľnohospodárskych podnikov sa znížilo o 2,4 %, k čomu prispeli najmä stratové podniky. Došlo k ďalšiemu výraznejšiemu medziročnému úbytku pracovných síl a miernemu rastu nominálnych miezd.

Doc. Ing. Gejza Blaas, CSc.
riaditeľ VÚEPP

Trh s obilninami, kukuricou a olejninami v roku 2001

Daždivé počasie znížilo kvalitu obilnín

Po extrémnom suchu v roku 2000, ktoré dramaticky poznačilo úrody obilnín v celej Európe, bola ponuka obilnín a kukurice z domácej produkcie v I. polroku 2001 minimálna. Klimatické podmienky v roku 2001 priaznivo pôsobili na produkciu obilnín, výrazne znížili kvalitu potravinárskych obilnín, ale mali priaznivý vplyv na rast kukurice. Podľa informácií MP SR bolo pred príchodom dažďov, pozberaných (ku dňu 27. 7. 2001) len 22,5 % pšenice a 31 % jačmeňa. Koncom júla začali spracovatelia nakupovať obilniny z novej úrody, ale obchodovalo sa s menšími množstvami obilnín nižšej kvality.

Produkcia dosiahla priemernú úroveň

Celková produkcia hustosiatych obilnín v roku 2001 dosiahla úroveň necelých 3,5 mil. ton, z toho 1,9 mil. ton pripadá na pšenicu, 685 tis. t na jačmeň, 119 tis. t na raž a 725 tis. t na kukuricu. Medziročný nárast produkcie bol o 1,3 mil. ton podstatný (o 58,9 %). Zvýšenie bolo pod vplyvom rastu hektárových úrod, plochy sa rozšírili iba o 4,3 %. Po dvoch problematických rokoch sa produkcia dostala na bežne dosahovanú úroveň.

Pri pšenici zberové plochy stúpli o 10,2 %, ale produkcia o 51 %.

Napriek tomu, že zberové plochy jačmeňa nepatrne klesli (o 1,5 %), úroda sa zvýšila o 75 %, čo prispelo k medziročnému nárastu produkcie až o 72,7 %.

Produkcia raže sa medziročne zvýšila až o 84,7 % na vyšších osevných plochách (o 23,5 %). Hektárové úrody boli väčšie o 47,6 % a predpokladáme, že konečné zásoby raže stúpnu až o 331 % na 15,5 tis. ton.

Osevné plochy kukurice sa znížili o 6,8 %, ale vplyvom priaznivého počasia sa produkcia zvýšila až o 285 tis. ton (64,7 %). Hektárové úrody kukurice 5,4 t sú medziročne vyššie o 74,2 %, t. j. o 2,3 t/ha.

Bilancia obilnín na Slovensku

		Zberová plocha	Úroda	Produkcia	Celková ponuka	Zásoby k 30. 6.
		v tis. ha	v t/ha	v tis. t	v tis. t	v tis. t
Pšenica	2000	405,2	3,1	1 254,3	1 572,6	177,2
	2001*	**446,5**	**4,2**	**1 894,1**	**2 071,3**	**183,8**
	Vývoj v %	*10,2*	*35,5*	*51,0*	*31,7*	*3,7*
	2002**	404,0	4,7	1 898,8	2 082,6	177,4
Jačmeň	2000	199,4	2,0	396,7	650,5	80,9
	2001*	**196,5**	**3,5**	**685,2**	**881,1**	**164,7**
	Vývoj v %	*-1,5*	*75,0*	*72,7*	*35,5*	*103,6*
	2002**	236,2	4,1	968,4	1 133,1	166,8
Raž	2000	31,5	2,1	64,2	81,2	3,6
	2001*	**38,9**	**3,1**	**118,6**	**122,2**	**15,5**
	Vývoj v %	*23,5*	*47,6*	*84,7*	*50,5*	*330,6*
	2002**	31,6	3,3	104,3	119,8	15,5
Kukurica	2000	145,0	3,1	440,4	683,3	165,8
	2001*	135,2	5,4	725,3	911,1	176,5
	Vývoj v %	-6,8	74,2	64,7	33,3	6,5
	2002**	133,4	6,0	800,4	976,9	184,4
Obilniny spolu (vrátane kukurice)	2000	812,4	2,7	2 201,3	3 042,2	429,5
	2001*	**847,2**	**4,1**	**3 498,8**	**4 063,3**	**552,6**
	Vývoj v %	*4,3*	*51,9*	*58,9*	*33,6*	*28,7*
	2002**	839,6	4,6	3 893,2	4 445,8	556,2

*Zdroj: VÚEPP Situačná a výhľadová správa - obilniny, * prognóza VÚEPP ** Rozvoj. progr. MP SR do roku 2005*

Vplyv štátu na trh s obilninami

V prvých mesiacoch roku 2001 bol nedostatok kŕmnych obilnín pokrytý dovozom 130 tis. t kukurice, 160 tis. t pšenice a 83 tis. t jačmeňa. Doviezlo sa aj 16 tis. ton potravinárskej pšenice. Dopyt na trhu v prvom polroku 2001 bol čiastočne pokrytý verejnými predajmi dovezených, ako aj zapožičaných obilnín od ŠHR, ktoré pravidelne organizoval ŠFTR SR. Chovatelia si zabezpečili obilniny pre svoju potrebu na výrobu krmív, odobrali si požadované množstvo, aj keď nemali v tom období peniaze. Vzhľadom na pôžičku od ŠHR, ktorá sa musí vrátiť, umožnil fond dlžníkom dodať obilniny až z úrody roku 2001, a to v cenách za kŕmnu pšenicu 3 500 Sk/t, kŕmny jačmeň 3 500 Sk/t, kŕmnu kukuricu 4 000 Sk/t a potravinársku pšenicu B 4 500 Sk/t.

ŠFTR SR stanovil od 27. 8. 2001 nové predajné ceny dovezených kŕmnych obilnín zo svojich zásob v cenách: 6 300 Sk/t pri kŕmnej pšenici a jačmeni a 7 000 Sk/t pri kŕmnej kukurici. K 31. 12. 2001 mal ŠFTR SR inventúrne zostatky obilnín a kukurice spolu v množstve 144,4 tis. ton, z toho 97 tis. ton boli prebytky importovaných obilnín. Tieto zásoby tvoria: potravinárska pšenica a raž, kŕmny jačmeň a priemyselná kukurica. Intervenčná agentúra vráti časť zapožičaných obilnín ŠHR.

Upevnenie nákupných cien obilnín

V dôsledku extrémneho sucha v roku 2000 bolo zrejmé, že v I. polroku 2001 nedokáže ponuka obilnín pokryť dopyt, čo sa odrazilo na zvýšení nákupných cien.

Potravinárska pšenica - v roku 2001 si priemerná NC potravinárskej pšenice udržala stúpajúci trend a medziročne posilnila o 20,6 %. V roku 2000 bola priemerná NC potravinárskej pšenice 4 236 Sk/t a v roku 2001 posilnila na 5 110 Sk/t. Nedostatok pšenice pred žatvou a vysoká dovozová cena vyhnali v júli 2001 jej cenu na historické maximum 6 400 Sk/t. Najlacnejšie predávali pestovatelia pšenicu v auguste tesne po žatve, po 3 800 Sk/t.

Potravinárska raž - priemerná NC v roku 2001 zaznamenala nárast oproti predchádzajúcemu roku o 444 Sk/t (o 11,1 %) a dosiahla 4 458 Sk/t. Priemerná nákupná ceny od augusta do decembra sa zvýšila z 4 300 Sk/t (v auguste) do 4 600 Sk/t (v decembri).

Ponuka kvalitných potravinárskych obilnín bola koncom roka malá, pretrvával dopyt po kvalitných obilninách. Odbyt potravinárskych obilnín bol aktívny.

Vývoj priemerných nákupných cien obilnín v roku 2001

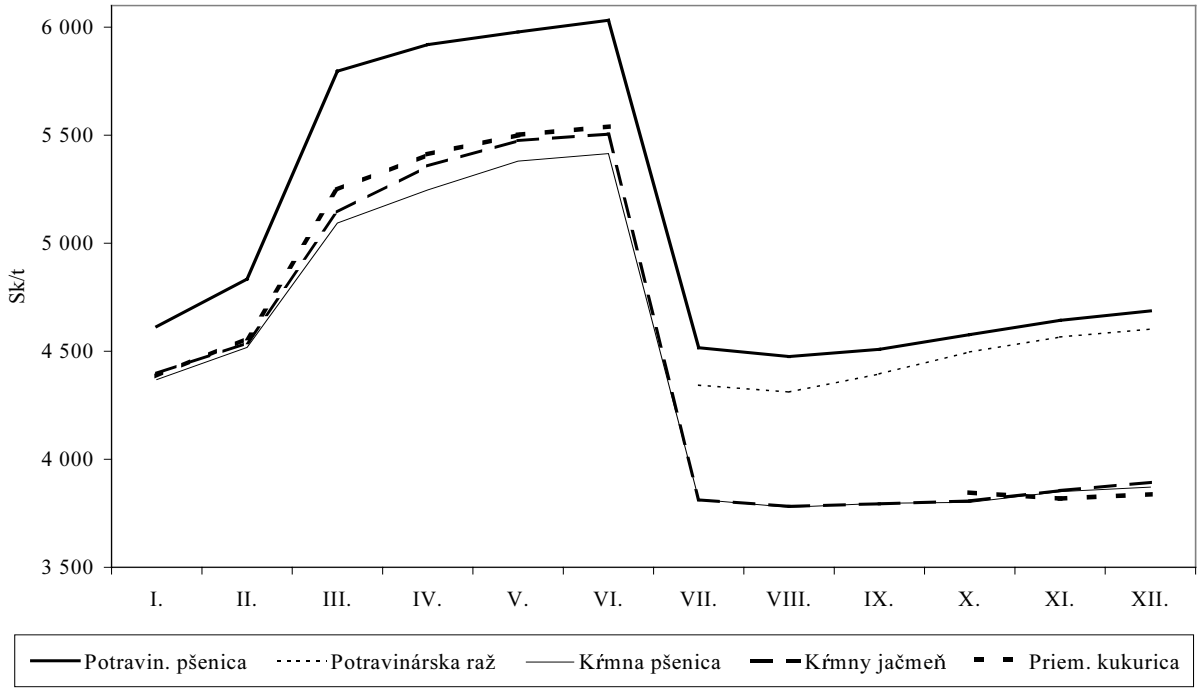

Zdroj: ATIS

Kŕmne obilniny - priemerné NC kŕmnych obilnín medziročne stúpli od 24,8 do 27,0 %. Priemerná cena kŕmnej pšenice sa v roku 2001 zvýšila o 24,8 % na 4 470 Sk/t. Kŕmna pšenica sa v tomto roku od producentov predávala v cenovom rozpätí od 3 500 do 5 550 Sk/t. Priemerné producentské ceny kŕmneho jačmeňa zaznamenali nárast o 26,7 % (o 950 Sk/t) na hodnotu 4 510 Sk/t. Rozpätie NC bolo pri kŕmnom jačmeni v roku 2001 od 3 500 Sk/t do 5 650 Sk/t. Mierny prebytok kŕmnych obilnín koncom roka súvisí s nižším počtom hospodárskych zvierat, dobrou úrodou obilnín a dovozmi v I. polroku 2001. Koncom roka 2001 Ministerstvo hospodárstva SR evidovalo požiadavky na udelenie vývozných licencií v celkovom objeme 300 tis. ton obilnín.

Kukurica - nákupné ceny kukurice v roku 2001 sa najviac zvýšili v mesiacoch marec až jún. Priemerná cena priemyselnej kukurice v roku 2001 stúpla takmer o 27 %, medziročný nárast bol o 1 025 Sk/t na 4 824 Sk/t. Spracovatelia si mohli kukuricu kúpiť od producentov v cenách od 3 500 do 5 680 Sk/t. Najvyššie ceny kukurice boli v júni, naopak, najnižšiu úroveň mali ceny kukurice tesne po zbere, kedy ponuka kukurice prevyšovala dopyt.

Slnečnica - priemerná nákupná cena slnečnice medziročne posilnila o 6,4 % (+480 Sk/t), pričom dosiahla úroveň 8 025 Sk/t. Spracovatelia ju od októbra nakupovali v rozpätí cien od 7 750 do 8 500 Sk/t. Nedostatok slnečnice pre domáci trh sa koncom roka 2001 riešil zavedením dočasnej kvóty na dovoz 25 tisíc ton a zrušením 40 % cla na jej dovoz.

Repka - producenti predávali od júla do októbra repku v rozpätí cien od 6 950 do 7 350 Sk/t. Priemerná nákupná cena medziročne posilnila o 1,5 % (+ 105 Sk/t) a dosiahla úroveň 7 251 Sk/t.

Priemerné nákupné ceny obilnín a olejnín od producentov v rokoch 1997 - 2001

	1997	1998	1999	2000	2001	Vývoj 2001/2000	
Komodita	v Sk/t bez DPH					v Sk/t	v %
Potravinárska pšenica	4 331	4 144	4 044	4 236	5 110	874	*20,6*
Potravinárska raž	3 779	3 928	3 882	4 014	4 458	444	*11,1*
Kŕmna pšenica	4 003	3 027	2 811	3 583	4 470	887	*24,8*
Kŕmny jačmeň	3 988	3 034	2 765	3 560	4 510	950	*26,7*
Priemyselná kukurica	4 141	3 111	2 935	3 799	4 824	1 025	*27,0*
Repka	*	*	6 944	7 146	7 251	105	*1,5*
Slnečnica	*	*	7 471	7 545	8 025	480	*6,4*

*Zdroj: ATIS * v rokoch 1997 a 1998 sa ceny olejnín nesledovali*

Zahraničný obchod s obilninami, kukuricou a olejninami

Zahraničný obchod s hustosiatymi obilninami a kukuricou vykazuje za rok 2001 záporné saldo v hodnote –3,1 mld. Sk. Zapríčinené je to zvýšenými dovozmi v I. polroku 2001 a zníženým vývozom. Pasívne saldo za rok 2001 dosiahlo pri pšenici -1 047 mil. Sk, raži -24 mil. Sk, jačmeni -536 mil. Sk, kukurici -1 139 mil. Sk. Kladné saldo bolo pri osive kukurice 3 mil. Sk. Export olejnín (repky a slnečnice) vylepšil saldo zahraničného obchodu o 1 555 mil. Sk.

V roku 2001 sa do SR doviezlo: 189,9 tis. ton pšenice v hodnote 1 107 mil. Sk, 85 tis. t jačmeňa v hodnote 564 mil. Sk a 183 tis. ton ostatnej kukurice v hodnote 1 418 mil. Sk. Najvýznamnejšími obchodnými partnermi pri dovoze obilnín boli ČR (25,2 %) a Maďarsko (24,1 %). Medziročne sa rozdiel medzi vyvezeným a dovezeným množstvom obilnín zvýšil 11,5 krát.

V roku 2001 sa zo SR vyviezlo: 8,9 tis. ton pšenice v hodnote 59,9 mil. Sk, 5 tis. t jačmeňa v hodnote 27,3 mil. Sk, 5,7 tis. ton kukurice v hodnote 278,5 mil. Sk z toho 3,4 tis. ton osiva kukurice v hodnote 263 mil. Sk. Najvyššie vývozy v roku 2001 boli do Nemecka, Holandska a ČR.

Zahraničný obchod s obilninami, kukuricou a olejninami v roku 2001

	Dovoz			Vývoz			Rozdiel	Saldo
	v tis. ton.	v mil. Sk	v Sk/t	v tis. ton.	v mil. Sk	v Sk/t	v tis. ton.	v mil. Sk
Pšenica a súraž	189,9	1 106,9	5 858	8,9	59,9	6 712	-181,0	-1 047,0
Raž	6,0	32,2	5 359	0,7	7,2	11 121	-5,3	-25,0
Jačmeň	85,2	563,7	6 620	5,3	27,3	5 166	-79,9	-536,4
Kukurica	183,4	1 417,9	7 732	5,7	278,5	48 452	-177,7	-1 139,4
Repka	1,8	24,8	13 636	82,6	743,0	8 998	80,8	718,2
Slnečnica	0,6	77,7	133 018	87,3	914,1	10 471	86,7	836,4

Zdroj: Colné riaditeľstvo SR, prepočet VÚEPP - ATIS **2001 predbežný údaj*

Očakávaný vývoj v roku 2002

Obilniny patria medzi ťažiskové komodity rastlinnej výroby. Dosiahnuté výsledky pestovania obilnín v SR, napriek dobrým pestovateľským podmienkam v roku 2001, nás zaraďujú len medzi svetový priemer.

Na jeseň 2001 poľnohospodári zasiali ozimné obilniny z plánovanej plochy 482 tis. ha len 469 tis. ha, čo je 97,2 %. Z toho ozimný jačmeň 34 tis. ha, t. j. o 15,5 tis. ha viac ako v roku 2000. Ozimná pšenica sa zasiala na ploche 387 tis. ha, t. j. o 14,6 tis. menšej ako v roku 2000. Z odporúčaného osevu raže 32 tis. ha sa na jeseň zasialo 95,6 % t. j. 30,6 tis. ha. V prípade priaznivého vývoja počasia budú chýbajúce osevy doplnené osevom jarín. Na základe bilancií koncom roka 2001 očakávame, že v chlebovom odvetví v roku 2002 dosiahneme sebestačnosť.

V roku 2002 predpokladáme len mierne zotavenie cien všetkých obilnín.

Trh s hovädzí dobytkom a mäsom v roku 2001

Rok 2001 priniesol stabilizáciu základného stáda hovädzieho dobytka (HD). Po viac ako 10-ročnom období počet kráv ku koncu roka zaznamenal mierny, 0,5 percentný nárast. Celkové počty HD však ešte nepatrne klesli (-0,2 %). Takýto vývoj môže byť hodnotený ako optimistický signál do budúcnosti, ale nesmie sa zabúdať na problémy s odbytom. Ak by sa zrealizoval všetok jatočne zrelý dobytok, boli by počty HD ku koncu roka 2001 nižšie minimálne o 7 tis. ks a celkový počet HD by bol nižší asi o 1,2 %.

Trh s hovädzím mäsom bol už od začiatku roka poznamenaný BSE (Bovine spongiform encephalopathy). Začiatkom roku sa pomerne silne medializoval zvýšený výskyt tohto ochorenia v západnej Európe a aj prijímané opatrenia proti nákaze. Z Britských ostrovov sa navyše preniesla na kontinent ďalšia nebezpečná choroba, slintačka a krívačka, postihujúca aj hovädzí dobytok. Obavy spotrebiteľov sa premietli do obmedzenia spotreby hovädzieho mäsa.

Spotreba hovädzieho mäsa na Slovensku

Spotreba hovädzieho masa je determinovaná viacerými faktormi, medzi ktoré, okrem vplyvu BSE, patria stravovacie návyky väčšiny obyvateľstva. Aj v minulosti väčšina slovenských spotrebiteľov uprednostňovala bravčové mäso pred hovädzím. V roku 1990 bol pomer spotreby bravčového ku hovädziemu mäsu 2:1, ale tento pomer sa postupne menil. V minulom roku bol podľa predbežných údajov o spotrebe 4:1. Príčiny sú v relatívne vysokej cene hovädzieho mäsa, nerozlišovaní kvality mäsa v našich obchodoch (mäso z lacnejších vyradených kráv sa predávalo za rovnakú cenu ako mäso z mladých výkrmových býkov), ale aj zložitejšej a zdĺhavejšej príprave jedál z hovädzieho mäsa.

Spotreba hovädzieho mäsa klesla v roku 2001 v porovnaní s rokom 1990 o dve tretiny

Spotreba hovädzieho masa na obyvateľa za rok klesla v roku 2001 z 21,8 kg na približne 7,5 (-65,6 %). K výraznému poklesu došlo pod vplyvom cenového vývoja začiatkom 90-tych rokov. Začiatkom 2. polovice 90-tych rokov sa spotreba stabilizovala na úrovni 11 – 11,5 kg/obyvateľa/rok, pričom v roku 1997 došlo k jej miernemu oživeniu. Až druhá vlna BSE, ktorej začiatok môžeme datovať do roku 1998, sa podpísala aj na Slovensku pod znižovanie spotreby hovädzieho mäsa.

K ďalšiemu prudkému poklesu spotreby dochádza od roku 1999 (medziročne o 10,5 %).

Vývoj spotreby hovädzieho mäsa

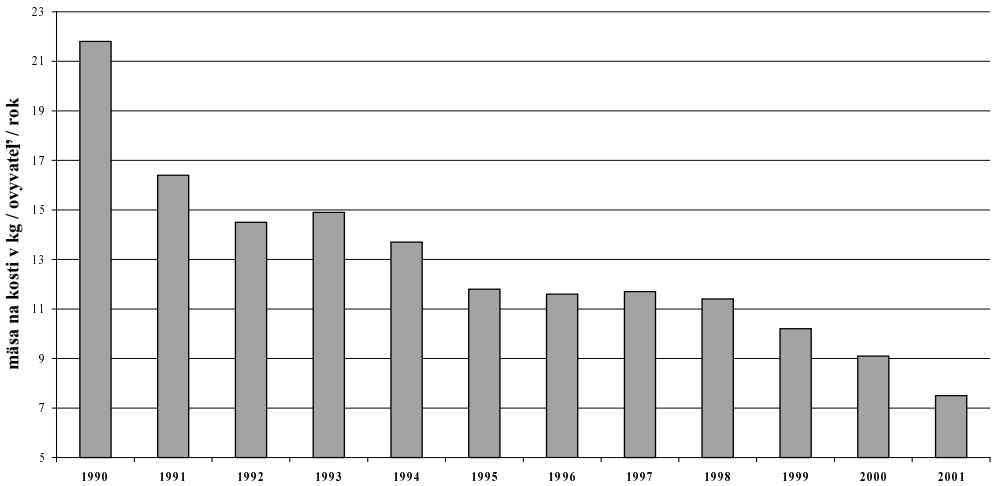

Zdroj: ŠÚ SR, r. 2001 odhad VÚEPP *Graf: ATIS*

Zníženie spotreby v tomto období sa spája s postupným rozširovaním choroby BSE na európskom kontinente, ale aj s rastom životných nákladov v súvislosti „balíčkami opatrení“ novej vlády po voľbách po roku 1998.

Po potvrdení choroby BSE na Slovensku v roku 2001 sa odhaduje, že spotreba hovädzieho mäsa sa medziročne znížila o 17,6 %, čo považujeme za signifikantný prejav ochorenia BSE na Slovensku.

Cenový vývoj

Vplyv BSE, najmä jej výrazné rozšírenie v Nemecku koncom roku 2000, zaradenie Slovenska do 3. rizikovej skupiny, zavádzanie opatrení na testovanie jatočného HD na BSE sprevádzané záujmom masmédií, ovplyvnili vývoj nákupných cien jatočných zvierat na začiatku roka 2001. Koncom I. polroka sa zdalo, že nákupné ceny sa začnú zotavovať, ale výskyt BSE v ČR v júni 2001 tieto nádeje pochoval. Nasledujúcich päť prípadov BSE na Slovensku tlačilo cenu každým týždňom nižšie. Nákupná cena jatočných býkov tr. A za pomoci vyhlásenej minimálnej ceny zaznamenala dokonca 2-percentný nárast, ale ceny jalovíc klesli o 6,8 % a kráv až o 16,5 %. V závere roka bola nákupná cena jatočných kráv až o 22,5 % nižšia ako v rovnakom období roku 2000.

Vývoj nákupných cien jatočného HD

	1999	2000	2001	2000/99	2001/00
	Sk/kg ž. hm.			%	
Býky A	43,23	44,84	45,73	*3,7*	*2,0*
Jalovice A	37,20	38,16	35,55	*2,6*	*-6,8*
Kravy A	28,68	29,38	24,53	*2,5*	*-16,5*

Zdroj: ATIS

V dôsledku nižších cien a poklesu počtu nakúpených zvierat klesli chovateľom tržby za hovädzí dobytok o 378 mil. Sk t. j. o 16,3 %.

Priemerné NC jatočných kráv tr. A

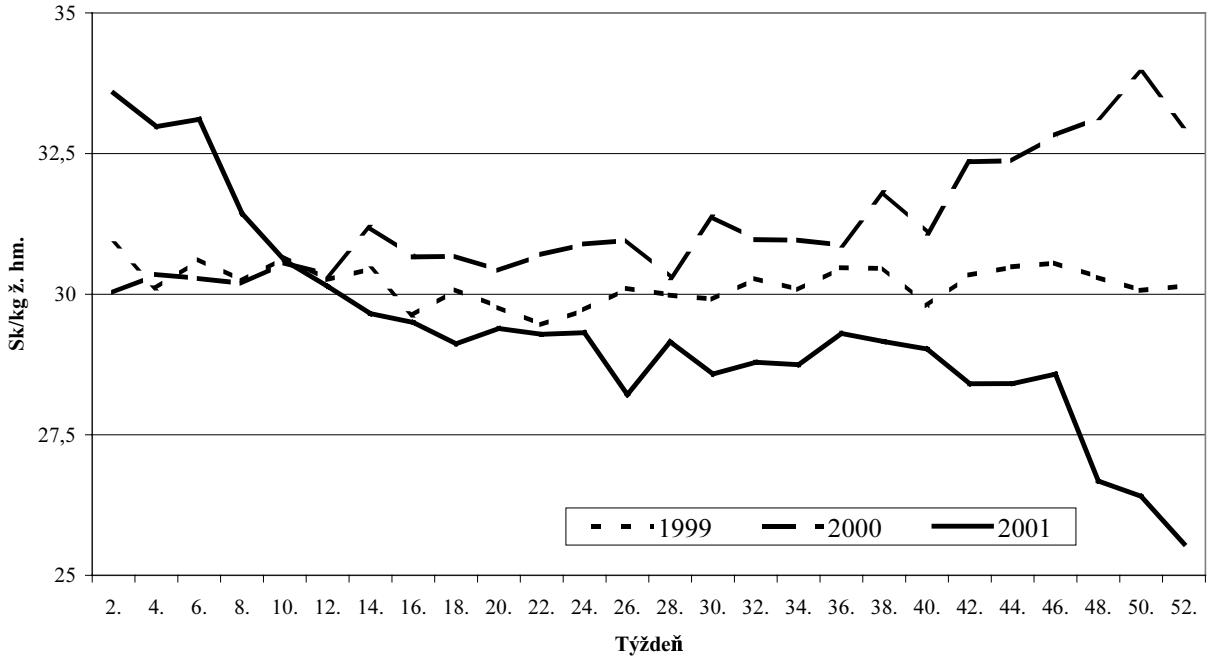

Zdroj: ATIS

Nižší vývoz HD a hovädzieho mäsa

V zahraničnom obchode s HD a hovädzím mäsom dosahujeme stále aktívnu bilanciu, ale v porovnaní s rokom 2000 sa jeho výsledky zhoršili. Kladné saldo dosiahlo 174,4 mil. Sk, čo je o 32,5 mil. Sk horší výsledok ako v roku 2000. Na zhoršení ukazovateľov sa najviac podieľal vyšší dovoz živého HD. Spolu sa doviezlo 1 255 ks HD. V porovnaní s rokom 2000 je to viac o 948 ks HD (+29,4 mil. Sk). Vývoz živého dobytka sa, čo do počtu kusov mierne zvýšil (+1 066 ks), ale v hmotnostnom vyjadrení sa vyviezlo o 823 t menej živého dobytka ako v roku 2000 a kladné saldo sa znížilo o 14,6 mil. Sk. Spolu sa vyviezlo 32 889 ks hovädzieho dobytka. Vyšší počet zvierat a nižšia hmotnosť jednoznačne ukazuje, že prevládal export teliat a mladého dobytka v kategórii do 300 kg. Hlavými odberateľmi hovädzieho dobytka bolo Taliansko, kam sa vyviezlo 20 054 ks HD (56,9 %) a Chorvátsko s 9 673 ks (31,1 %). Menší počet živého HD sa vyviezol najmä do Grécka (3,8 %) a ČR (3,5 %).

Hovädzieho mäsa sa doviezlo 1 599 t, z toho bolo 1 277 t mrazeného mäsa. V porovnaní s predchádzajúcim rokom sa dovoz znížil o 41,8 %. Export hovädzieho mäsa výrazne klesol. Vyviezlo sa iba 64,8 t hovädzieho mäsa, čo je o 5,6 krát menej ako v roku 2000.

Vývoz prebytku kvôli nižšej spotrebe sa posúva k nižším hmotnostným kategóriam. Z toho vyplýva, že záujem o kvalitné teľacie mäso zo Slovenska pretrváva, ale domáci zákazník ho z titulu vyššej ceny vidí na pultoch iba málokedy.

Zahraničný obchod s hovädzím dobytkom a mäsom

		Dovoz			Vývoz			Saldo		
		ks	t	mil. Sk	ks	t	mil. Sk	ks	t	mil. Sk
Živý HD	2000	307	151,4	12,3	33 078	6 223,5	352,8	32 771	6 072,1	340,5
	*2001	1 255	547,5	41,8	34 144	5 400,4	338,2	32 889	4 852,9	296,4
	Vývoj	948	396,2	29,4	1 066	-823,0	-14,6	118	-1 219,2	-44,0
Hov. mäso	2000	x	2 746,8	167,6	x	360,0	34,0	x	-2 386,8	-133,6
	*2001	x	1 599,2	130,8	x	64,8	8,8	x	-1 534,4	-122,1
	Vývoj	x	-1 147,5	-36,8	x	-295,2	-25,2	x	852,4	11,6

Zdroj: Colné riaditeľstvo SR, prepočet VÚEPP - ATIS **2001 predbežný údaj*

Očakávaný vývoj v roku 2002

Začiatkom roka sa bude musieť trh s hovädzím dobytkom vysporiadať s prebytkom jatočných býkov z minulého roka. Stanovenie minimálnej ceny býkov tried E a U na 48,- Sk/kg živej hmotnosti zabezpečí nárast nákupnej ceny jatočných býkov, ale vyvolá tlak na znižovanie cien jalovíc a kráv. V súvislosti so zavedeným testovaním na výskyt BSE je možné očakávať zistenie ďalšieho výskytu tejto choroby bez výraznejšieho vplyvu na ďalšie znižovanie spotreby hovädzieho mäsa. V súvislosti s prípravou na vstup do EÚ výrazne klesne počet bitúnkov, ktoré budú môcť zabíjať hovädzí dobytok a sprísni sa veterinárna kontrola. Predpokladá sa, že konzumenti budú postupne dôverovať najviac kontrolovanému mäsu a jeho spotreba sa začne oživovať.

Trh s jatočnými ošípanými a bravčovým mäsom v roku 2001

Situácia na trhu s jatočnými ošípanými sa nezmenila ani v roku 2001. Tak, ako aj v predchádzajúcich rokoch, prevládal na trhu dopyt nad ponukou jatočných ošípaných. V porovnaní s rokom 2000 klesla ponuka jatočných ošípaných a prasníc z domácej produkcie o 6,5 tis. ton. Počty ošípaných spolu sa ku koncu roka 2001 v porovnaní s predchádzajúcim rokom síce mierne znížili (-19 tis. ks, t. j. -1,3 %), ale pozitívne je, že počty prasníc zostali na rovnakej úrovni. Podľa ŠÚ SR bolo na Slovensku koncom decembra 2001 spolu 1 488 tis. ks ošípaných. Produkciu v I. polroku 2001 obmedzovali vysoké ceny kŕmnych zmesí, a tak prvovýrobcovia v tomto období prispôsobili aj počty zvierat v chovoch. Po žatve sa ponuka kŕmnych obilnín výrazne zlepšila. Vysoká dosahovaná cena za jatočné ošípané podnietila zvýšenie počtu zvierat, čím sa eliminoval vplyv nízkych stavov zvierat v I. polroku. Kvóta 190 tis. t stanovená pre rok 2001 sa však naplnila iba na 79,5 %, čo si vynútilo vysoké dovozy ošípaných a bravčového mäsa. V prepočte na živé ošípané sa doviezlo približne 17,4 tis. t. Okrem toho sa doviezlo veľké množstvo hotových mäsových výrobkov. Ich dovoz medziročne stúpol o 2,7 tis ton. Spracovateľom, ale aj chovateľom tak na trhu nebadane pribudol nový konkurent.

Nákupná cena ošípaných v roku 2001 výrazne vyššia

Medziročné zvýšenie ceny za ošípané spolu (priemer tried S-P) dosiahlo 15,6 %. Priemerná cena v sledovanej vzorke respondentov ATIS dosiahla 60,79 Sk/kg v mäse (49,42 Sk/kg živej hmotnosti). K výraznému zvýšeniu cien došlo po zistení prvého prípadu BSE v ČR v júni 2001. Na cenovom vývoji sa tiež podieľala vysoká nákupná cena ošípaných v EÚ, ako aj skutočnosť, že Ministerstvo financií a vláda SR v 4. štvrťroku neschválili dovozy bravčového mäsa s nulovým clom.

Cenový nárast sa prejavil vo vyšších tržbách. Za jatočné ošípané utŕžili chovatelia za rok 2001 podľa ŠÚ SR 7,69 mld. Sk. V porovnaní s predchádzajúcim rokom je to nárast tržieb o 851,9 mil. Sk (+12,5 percent). Iba menšie dodané množstvo spôsobilo, že percentuálny nárast tržieb nedosiahol úroveň rastu nákupnej ceny.

Vývoj nákupných cien jatočných ošípaných

	1999	2000	2001	2000/99	01/2000
	Sk/kg ž. hm. bez DPH			%	
Ošípané: I. tr	40,41	44,48	50,40	*10,1*	***13,3***
U	41,89	43,27	46,41	*3,3*	***7,3***
S - P	42,02	42,75	49,42	*1,7*	***15,6***

Zdroj: ATIS

Priemerné NC jatočných ošípaných (S-P)

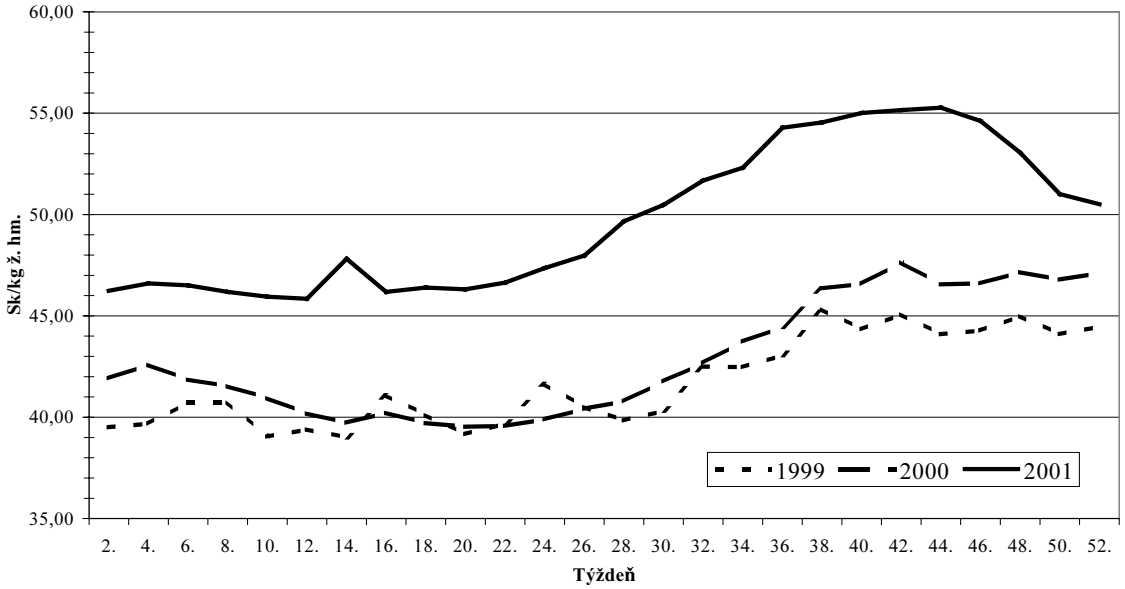

Zdroj: ATIS

Dovoz ošípaných a bravčového mäsa za viac ako miliardu korún

Saldo zahraničného obchodu horšie o viac ako 100 mil. Sk

Hmotnostná bilancia zahraničného obchodu s ošípanými, ako aj s bravčovým mäsom sa v porovnaní s rokom 2000 nezmenila. Živé ošípané sa v dôsledku doznievajúcej ochrannej doby po ukončenej vakcinácii proti klasickému moru ošípaných v minulom roku nevyvážali. Dovoz ošípaných spolu (HCS 0103), čo do počtu kusov a hmotnosti mierne klesol, ale saldo zahraničného obchodu za živé ošípané sa zhoršilo. Doviezlo sa 22 266 ks ošípaných, čo je iba o 429 ks menej ako v roku 2000 (-355 t), ale vyššia jednotková hodnota dovozu negatívne ovplyvnila saldo o 24,9 mil. Sk. Najdôležitejším partnerom v obchode s ošípanými bola už tradične Česká republika, odkiaľ pochádzalo 99,1 % dovozu živých ošípaných.

Podobne sa vyvíjal aj zahraničný obchod s bravčovým mäsom (HCS 0203). Dovoz sa síce zvýšil o 763 t, ale bol kompenzovaný 757 tonami vyvezeného bravčového mäsa, t. j. zahraničný obchod s bravčovým mäsom neovplyvnil celkovú bilanciu bravčového mäsa. Spolu sa doviezlo 12 076 t bravčového mäsa. Z krajín pôvodu bravčového mäsa dominovala ČR, odkiaľ sa doviezlo 4 949 t (41 %). Rovnakou mierou sa na dovozoch podieľali Dánsko (2,4 tis. t) a Nemecko (2,3 tis. t). Menšie množstvá sa doviezli z Francúzska, Maďarska, Holandska, Belgicka a Rakúska. Bravčové mäso sme vyvážali najmä do Rumunska (450 t) a Bulharska (275 t). Vyššia cena dovážaného bravčového mäsa však zhoršila saldo o 78,6 mil. Sk.

Živých ošípaných a bravčového mäsa spolu sa doviezlo za viac ako 1,05 mld. Sk a saldo obchodu s týmito komoditami sa medziročne zhoršilo o 103,5 mil. Sk.

Zahraničný obchod s ošípanými a bravčovým mäsom

		Dovoz			Vývoz			Saldo		
		ks	t	mil. Sk	ks	t	mil. Sk	ks	t	mil. Sk
Živé ošípané	2000	22 695	2 878,7	127,0	0	0	0	-22 695	-2 878,7	-127,0
	2001	22 266	2 523,8	151,9	0	0	0	-22 266	-2 523,8	-151,9
	Vývoj	*-429*	*-354,9*	*24,9*	-	-	-	*429*	*354,9*	*-24,9*
Bravčové mäso	2000	x	11 313,2	762,3	x	20,3	0,8	x	-11 292,9	-761,5
	2001	x	12 076,3	894,9	x	777,7	54,8	x	-11 298,6	-840,1
	Vývoj	*x*	*763,1*	*132,6*	*x*	*757,4*	*54,0*	*x*	*-5,7*	*-78,6*

Zdroj: Colné riaditeľstvo SR, prepočet VÚEPP - ATIS **2001 predbežný údaj*

Očakávaný vývoj v roku 2001

Minimálna cena jatočných ošípaných podľa výmeru Ministerstva financií SR je na rok 2002 stanovená pre ošípané triedy U a vyššie na 48,- Sk/kg živej hmotnosti. V porovnaní s rokom 2001 je vyššia o 9,1 %. Očakávame, že priemerná nákupná cena nedosiahne vyšší nárast, nakoľko trh s jatočnými ošípanými a bravčovým mäsom nebude vystavený v otázke zabezpečenia cenovo dostupných kŕmnych zmesí takému tlaku ako v minulom roku. S postupujúcou liberalizáciou zahraničného obchodu bude cenový vývoj stále viac závislý od situácie na zahraničných trhoch.

Ponuka z domácej produkcie sa však výrazne nezvýši, snáď až ku koncu roka 2002, pod vplyvom nábehu produkcie od zahraničných investorov, najmä dánskych, ktorí vstúpili do chovu ošípaných na Slovensku.

V rámci zjednocovania slovenských predpisov s nariadeniami platnými v EÚ a tiež s cieľom dosiahnutia vyššej kvality začne od apríla 2002 na Slovensku platiť povinná klasifikácia jatočných ošípaných podľa systému SEUROP.

Trh s mliekom a mliečnymi výrobkami v roku 2001

Priemerný počet dojníc sa v porovnaní s rokom 2000 znížil o 2,8 %. Klesajúci trend počtu dojníc pokračoval aj minulý rok, bol však miernejší ako v roku 2000. Priemerná dojnosť sa naopak, zvýšila výraznejšie ako v roku 2000. Vzrástla o 7,3 % a dosiahla 4 653,5 l/rok. Kvóta predaja surového kravského mlieka 950 mil. l na rok 2001 sa splnila na 99,6 %. V porovnaní s rokom 2000 sa kvóta splnila lepšie o 2,5 %.

Kvóta predaja surového kravského mlieka *v mil. l*

	1999	2000	2001	Rozdiel 2001/00
Kvóta	943,2	930,0	950,0	20,0
Skutočnosť	900,0	903,0	946,2	43,2
% plnenia	*95,4*	*97,1*	*99,6*	*2,5*

Zdroj: SPPK

Produkcia mlieka a mliečnych výrobkov

Minulý rok mala produkcia mlieka a mliečnych výrobkov celkovo narastajúci trend. Výroba tekutého mlieka a smotany mala síce opačnú tendenciu, znížila sa v porovnaní s predminulým rokom o 0,2 %. Spôsobil to najmä nadpriemerný pokles výroby gazdovského mlieka, ktorého sa vyprodukovalo až o 32 % menej ako v roku 2000 a polotučného mlieka v PE vreckách, ktorého produkcia tiež klesla o 2,3 %. Výroba trvanlivého mlieka sa naopak, zvýšila oproti roku 2000 o 15,6 %. Na uvedenom náraste sa najviac podieľalo plnotučné trvanlivé mlieko, ktorého produkcia stúpla až na 5,3mil.l, čo bolo o 73,2 % viac ako v roku 2000.

Z ostatných výrobkov sa najvýraznejšie zvýšila produkcia sušeného mlieka (11,3 %), syrov a tvarohu (7 %), bryndze (10,2 %), ale aj jogurtov a kyslomliečnych nápojov (6,1 %) a masla (4,7 %).

Spomedzi syrov jednoznačne najviac stúpla produkcia prírodných syrov (12,1 %), mäkkého tvarohu s 25 % obsahom t. v. s. (11,1 %) a mäkkých syrov (9,6 %).

Výroba tavených syrov sa však znížila, vyrobilo sa ich o 2,4 % menej ako v roku 2000.

Vývoj nákupných cien surového kravského mlieka

V roku 2001 bola minimálna garantovaná cena za 1. triedu kvality surového kravského mlieka 8,70 Sk/l, čo bolo o 0,25 Sk/l (2,9 %) viac ako pevná cena mlieka v roku 2000 (8,45 Sk/l). Nákupná cena surového kravského mlieka zaznamenala v roku 2001 značné výkyvy. Najnižšia bola v auguste, čo bolo spôsobené sezónnym prebytkom mlieka a vo februári pod vplyvom vyhlásenej minimálnej ceny. Najvyššiu hodnotu dosiahla v decembri pod tlakom rastúceho nedostatku suroviny pre mliekarenský priemysel.

Priemerná nákupná cena mlieka Q. triedy dosiahla v roku 2001 hodnotu 9,04 Sk/l, čo bolo o 5,9 % viac ako minulý rok.

V roku 2001 bola priemerná nákupná cena mlieka 1. triedy kvality 8,86 Sk/l, v porovnaní s minulým rokom vzrástla o 4,2 %.

Nákupná cena neštandardného mlieka dosiahla minulý rok priemernú hodnotu 6,39 Sk/l, oproti roku 2000 poklesla o 0,5 %.

Priemerná nákupná cena surového kravského mlieka dosiahla v roku 2001 hodnotu 8,84 Sk/l, o 8,6 % viac ako minulý rok (8,14 Sk/l).

Vývoj nákupnej ceny surového kravského mlieka v roku 2001 *v Sk/l bez DPH*

Trieda	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø 2001*	2001/00 vývoj %
Q.	9,42	8,86	9,18	8,88	9,01	9,09	8,92	8,77	8,98	9,03	9,09	9,11	9,04	*5,9*
I.	8,97	8,55	8,66	8,77	8,80	8,72	8,75	8,71	8,83	8,91	8,93	8,99	8,86	*4,2*
Neštand.	5,85	6,31	5,16	6,08	6,19	5,97	6,54	6,29	6,73	6,33	6,79	6,35	6,39	*-0,5*
Priemer*	**8,90**	**8,57**	**8,81**	**8,66**	**8,74**	**8,72**	**8,73**	**8,50**	**8,80**	**8,85**	**8,97**	**9,00**	**8,84**	***8,6***

*Zdroj: ATIS, * vážený priemer*

Priemerná nákupná cena surového kravského mlieka 2000 – 2001 *v Sk/l bez DPH*

Obdobie	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Priemer*
2000	8,66	7,98	7,83	8,04	8,13	7,88	8,08	7,97	8,07	8,43	8,48	8,50	**8,14**
2001	8,90	8,57	8,81	8,66	8,74	8,72	8,73	8,50	8,80	8,85	8,97	9,00	**8,84**
Rozdiel	0,24	0,59	0,98	0,62	0,61	0,84	0,65	0,53	0,73	0,42	0,49	0,50	**0,70**
Vývoj %	***2,8***	***7,4***	***12,5***	***7,7***	***7,5***	***10,6***	***8,1***	***6,7***	***9,0***	***5,0***	***5,7***	***5,9***	***8,6***

*Zdroj: ATIS, * vážený priemer*

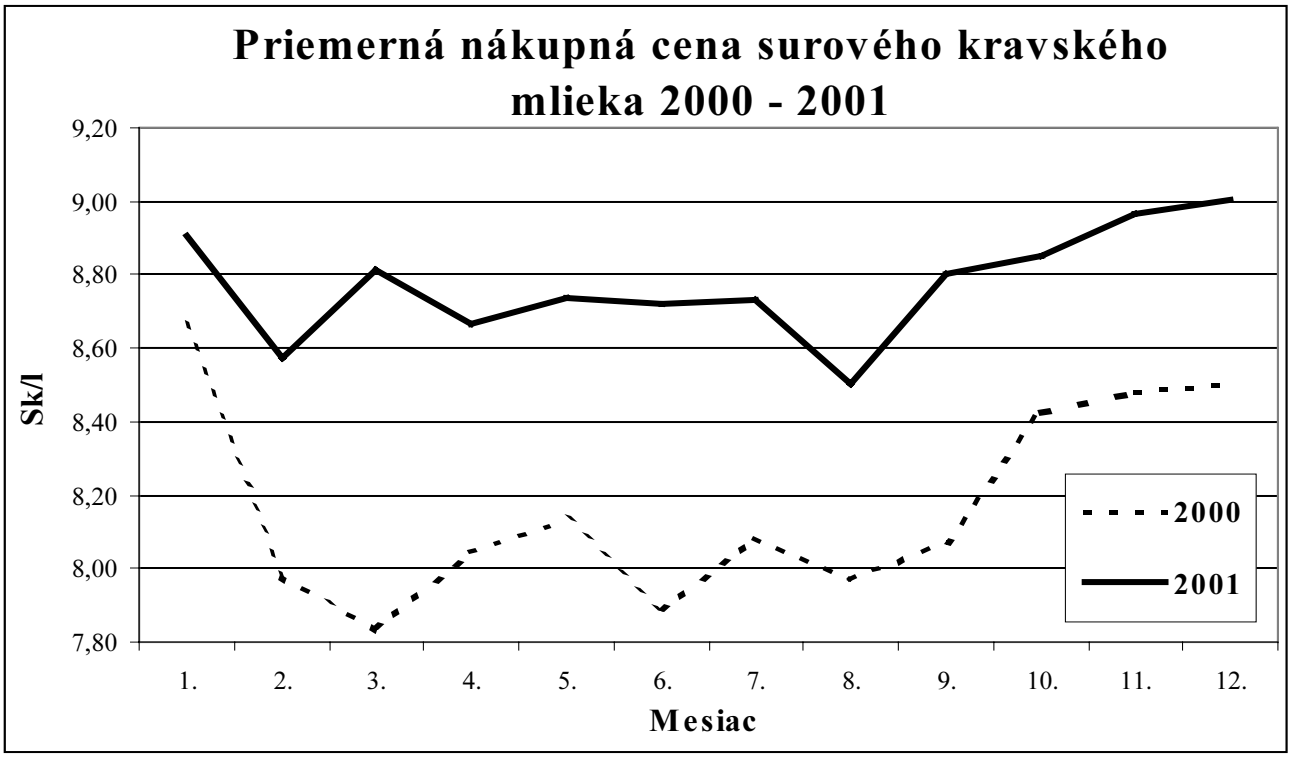

Graf: ATIS

Vývoj odbytových cien mlieka a mliečnych výrobkov v roku 2001

Odbytové ceny mlieka a mliečnych výrobkov mali v roku 2001 narastajúci trend.

Mlieko: Odbytové ceny polotučného a plnotučného mlieka v PE vreckách sa v roku 2001 zvýšili. Cena polotučného mlieka medziročne stúpla o 3 % a plnotučného o 6,6 %. Cena 5 – dňového mlieka v porovnaní s minulým rokom vzrástla o 5,6 %. Trvanlivé mlieko polotučné je o 1,2 % drahšie ako minulý rok.

Kyslomliečne výrobky: Odbytové ceny kyslomliečnych výrobkov zaznamenali tiež vzostupnú tendenciu.

Smotany: Najvýraznejší nárast zaznamenala odbytová cena sladkej 33 % smotany, ktorá v porovnaní s minulým rokom stúpla o 4,2 %. Cena sladkej 16 % smotany sa zvýšila o 4 %.

Jogurty: Cenový vývoj jogurtov bol nejednotný. Odbytová cena bieleho jogurtu s obsahom tuku do 45 g/l v porovnaní s minulým rokom klesla o 7,3 %. Cena ovocného jogurtu s obsahom tuku do 45 g/l vzrástla mierne o 0,1 %.

Maslo: Odbytová cena masla zaznamenala v porovnaní s minulým rokom pokles. Cena masla v 250 g balení sa znížila o 7,6 % na 90,53 Sk/kg a cena masla v blokoch (87,52 Sk/kg) je o 6,6 % nižšia ako minulý rok.

Syry a tvarohy: Odbytové ceny prírodných syrov aj tvarohu sa v porovnaní s minulým rokom upevnili. Odbytová cena 45 % Eidamu stúpla o 4,7 % na 125,52 Sk/kg. Cena Moravského bochníka v porovnaní s rokom 2001 vzrástla o 6,9 % na 132,37 Sk/kg. V priebehu minulého roka sa posilnila aj cena tvarohu. Odbytová cena mäkkého tvarohu v 250 g bal. v porovnaní s rokom 2000 stúpla o 7,9 % na

67,11 Sk/kg. Cena bryndze v 250 g balení sa oproti roku 2000 zvýšila o 0,8 % na 119,79 Sk/kg.

Sušené mlieko: Ceny sušeného mlieka sa po nadpriemernom zvýšení v roku 2000 opäť výrazne upevnili. Cena sušeného odtučneného mlieka sa z mliečnych výrobkov zvýšila najvýraznejšie na úroveň 89,83 Sk/kg, čo bolo o 14,4 % viac ako minulý rok. Sušené plnotučné mlieko zdraželo o 6,8 % a jeho priemerná cena dosiahla úroveň 94,30 Sk/kg.

Priebeh trhu s mliekom a mliečnymi výrobkami

Trh s mliekom a mliečnymi výrobkami mal v priebehu roka vyrovnanejší priebeh ako v roku 2000. Po celý rok bol vysoký dopyt po syroch. Dobre sa predávali najmä prírodné syry, parenice, mäkké syry aj tvaroh. Odbyt mlieka bol kontinuálny, v porovnaní s rokom 2000 sa zlepšil najmä odbyt trvanlivého mlieka. Odbyt smotany bol v priebehu celého roka priemerný, kyslá smotana sa predávala lepšie ako sladká. Dopyt po jogurtoch bol ovplyvnený sezónnosťou, v lete zaznamenal výraznejší pokles. Odbyt jogurtov spracovatelia výrazne podporovali v letnom a jesennom období rôznymi zvýhodňovacími cenovými akciami. Odbyt masla v priebehu leta stagnoval, výrazný pokles dopytu stlačil jeho cenu na veľmi nízku úroveň. Oživenie dopytu, a tým aj ceny, nastalo koncom jesene, kedy sa začínal na trhu prejavovať úbytok spracovateľskej suroviny (surového mlieka). Cena masla zaznamenala spomedzi všetkých výrobkov v porovnaní s minulým rokom najvýraznejší pokles. Spôsobila ho nižšia cenová úroveň od začiatku kalendárneho roka, ako aj veľká ponuka v letnom období. Odbyt sušeného mlieka bol celý rok veľmi dobrý. Dopyt bol po sušenom mlieku pre potreby potravinárskeho priemyslu, ako aj na export. Z dôvodu menšieho množstva suroviny na spracovanie a veľkého dopytu sa cena sušeného mlieka aj koncom roka udržala na vyššej úrovni.

Odbytové ceny mlieka a mliečnych výrobkov

v Sk/l (kg) bez DPH

Výrobok	2000	2001	Rozdiel	2001/00 vývoj %
Mlieko				
Mlieko polotučné v PE vreckách	11,75	**12,10**	0,35	*3,0*
Mlieko plnotučné v PE vreckách	12,42	**13,24**	0,82	*6,6*
Mlieko 5-dňové polotučné	12,67	**13,37**	0,71	*5,6*
Mlieko trvanlivé polotučné	16,43	**16,63**	0,20	*1,2*
Kyslomliečne výrobky				
Smotana 16 % kyslá	44,22	**45,97**	1,75	*4,0*
Smotana 33 % sladká	63,46	**66,13**	2,68	*4,2*
Jogurt biely, do 45 g/l tuk	45,77	**42,43**	-3,34	*-7,3*
Jogurt biely smot. nad 45 g/l tuk	46,19	**46,52**	0,33	*0,7*
Jogurt ovocný, do 45 g/l tuk	48,15	**48,18**	0,03	*0,1*
Maslo				
Maslo 250 g. bal.	97,99	**90,53**	-7,46	*-7,6*
Maslo bloky	93,70	**87,52**	-6,18	*-6,6*
Syry a tvarohy				
Eidam 45 % t. v. s.	119,66	**125,52**	5,86	*4,9*
Moravský bochník 45 %	123,82	**132,37**	8,55	*6,9*
Tav. syry 45 % t. v. s.	114,87	**123,70**	8,83	*7,7*
Tav. syry 70 % t. v. s.	121,58	**131,59**	10,01	*8,2*
Tvaroh 250 g balenie, mäkký	62,18	**67,11**	4,92	*7,9*
Bryndza bal. 250 g	118,88	**119,79**	0,92	*0,8*
Sušené mlieko				
Mlieko sušené odtučnené	78,55	**89,83**	11,29	*14,4*
Mlieko sušené plnotučné	88,26	**94,30**	6,04	*6,8*

Zdroj: ATIS

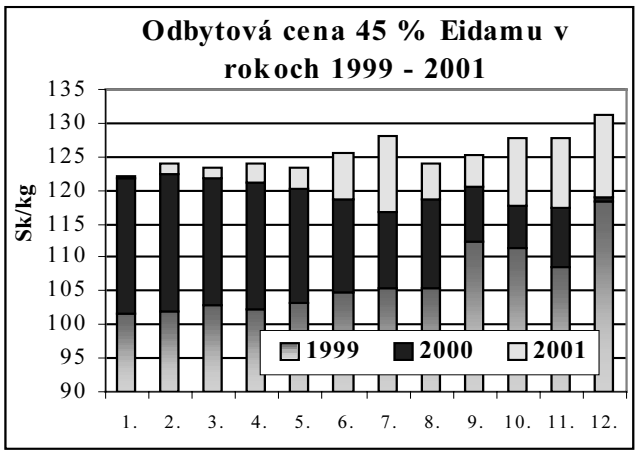

Zdroj: ATIS

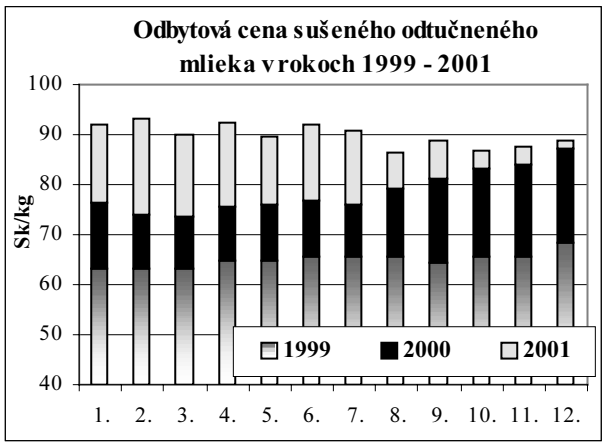

Zdroj: ATIS

Spotrebiteľské ceny

Zvýšenie odbytových cien sa odrazilo aj na spotrebiteľských cenách. Najvýraznejší nárast spotrebiteľskej ceny Eidamu (6,8 %) bol dôsledkom vysokého dopytu po syroch. Výrazne stúpli aj ceny polotučného aj plnotučného mlieka v PE vreckách (5,6 % a 5 %), údeného oštiepka (5,4 %), ale aj smotanového ovocného jogurtu (1,4 %). Nadmerná ponuka sa odrazila aj na poklese spotrebiteľskej ceny masla (-5,4 %). Cena tvarohu sa tiež v porovnaní s rokom 2000 znížila o 1,7 %. Priemerný medziročný nárast spotrebiteľských cien vybraných mliečnych výrobkov sa v porovnaní s rokom 2000 (9,4 %) znížil a dosiahol hodnotu 2,4 %.

Spotrebiteľské ceny mlieka a mliečnych výrobkov *Sk/l (kg) s DPH*

Výrobok		1999	2000	2001	Rozdiel 01/00	2000/99 %	2001/00 %
Mlieko	- pasterizované polotučné	13,54	14,94	**15,77**	0,83	*10,3*	*5,6*
	- pasterizované plnotučné	14,98	15,95	**16,75**	0,80	*6,5*	*5,0*
Eidamská tehla		139,99	155,43	**165,94**	10,51	*11,0*	*6,8*
Oštiepok údený		165,52	185,8	**195,76**	9,96	*12,3*	*5,4*
Smotanový jogurt ovocný		53,12	57,06	**57,84**	0,78	*7,4*	*1,4*
Tvaroh tučný		70,94	79,44	**78,05**	-1,39	8,50	*-1,7*
Maslo čerstvé		116,32	123,82	**117,14**	-6,68	7,50	*-5,4*

*Zdroj: ŠÚ SR, * priemerná cena je aritmetickým priemerom spotrebiteľských cien*

Zahraničný obchod s mliekom a mliečnymi výrobkami v roku 2001

V roku 2001 sme dosiahli kladnú bilanciu v obchode s mliekom a mliečnymi výrobkami. Celková hodnota kladného salda bola 1 413 mil. Sk, v porovnaní s rokom 2000 sa zvýšila o 56,1 %. Najväčší podiel na dosiahnutej kladnej bilancii v obchode s mliekom a mliečnymi výrobkami mali syry a tvaroh. Zahraničný obchod so syrmi a tvarohom skončil s aktívnym saldom 765 mil. Sk. Oproti roku 2000 sa vyviezlo o 5,7 % syrov a tvarohu viac. Celkovú kladnú bilanciu pozitívne ovplyvnilo aj kladné saldo dosiahnuté v obchode so sušeným mliekom (HCS 0402). Na celkovom salde zahraničného obchodu sa podieľali syry 54,2 %, sušené mlieko 29,8 % a tekuté mlieko a smotana (HCS 0401) 20,5 %.

Nepriaznivo na celkovú kladnú bilanciu zahraničného obchodu vplýval obchod s kyslomliečnymi výrobkami, ktorého pasívne saldo bolo 153 mil. Sk (10,8 %). Kyslomliečnych

výrobkov sme doviezli minulý rok za 372 mil. Sk, z toho predstavoval len dovoz jogurtov 8 972 t za 257 mil. SK. Napriek tomu, že sa záporné saldo pri jogurtoch v porovnaní s rokom 2000 zmiernilo vlani o 79 mil. Sk na 41 mil. Sk, jeho podiel na zápornej bilancii s kyslomliečnymi výrobkami je až 26,9 %. Mimoriadne veľké dovozy jogurtov spôsobovali následne aj tlak na ich odbytové a spotrebiteľské ceny. V obchodovaní s maslom, ktorého sa vyviezlo 2 167 t, sme dosiahli aktívne saldo 84 mil. Sk. Podiel obchodovania s maslom a tukmi na celkovom salde za mlieko a mliečne výrobky bol vlani 6 %.

Zahraničný obchod s mliekom a mliečnymi výrobkami v SR v r. 2001

Položka harmonizovaného colného sadzobníka	Dovoz		Vývoz		Saldo	
	t	v mil. Sk	t	mil. Sk	t	v mil. Sk
0401 Mlieko, smotana nezahustená, nesladená	5 068	100	29 182	389	24 113	289
0402 Mlieko, smotana zahustená alebo sladená	3 151	282	9 211	704	6 060	421
0403 Kyslomliečne výrobky	11 779	372	9 618	219	-2 161	-153
0404 Srvátka	965	28	7 952	33	6 987	6
0405 Maslo a iné tuky z mlieka	506	49	2 167	133	1 661	84
0406 Syry a tvaroh	5 190	519	11 632	1 284	6 443	765
Spolu	**x**	**1 350**	**x**	**2 763**	**x**	**1 413**

Zdroj: Colné riaditeľstvo SR, prepočet VÚEPP - ATIS **2001 predbežný údaj*

Očakávaný vývoj v roku 2002

Minimálna nákupná cena mlieka pre rok 2002 (9,30 Sk/l) je o 0,60 Sk/ l (6,9 %) vyššia ako minulý rok. Uvedené zvýšenie sa premietne následne v celej vertikále výroby mlieka a mliečnych výrobkov v tomto roku. V súvislosti s vývojom ceny surového kravského mlieka možno predpokladať, že sa udržia aj zvýšené ceny syrov, konzumného mlieka a smotany. Ďalší cenový vývoj kyslomliečnych výrobkov, ako aj masla, sa bude odvíjať od dopytu na domácom trhu. Cenový vývoj sušeného mlieka, ktorý u nás zaznamenal v posledných mesiacoch minulého roka opačný trend ako na trhoch EÚ, je napriek zvýšeniu minimálnej ceny mlieka neistý, lebo ceny sušeného mlieka sa na zahraničných trhoch výrazne oslabili. Kľúčovým momentom pre vývoj jeho ceny bude situácia na domácom trhu.

Pre rok 2002 možno očakávať stúpajúci tlak na ceny mliečnych výrobkov aj v súvislosti s etablovaním sa ďalších obchodných reťazcov, ako aj rozšírením už existujúcich sietí. V neposlednom rade aj so silnejúcou konkurenciou v mliekarenskej výrobe, ktorá súvisí s pôsobením zahraničných spoločností na slovenskom trhu. Podstatný podiel zahraničného kapitálu v mliekarenskom priemysle posilní výraznejšiu špecializáciu výroby a uľahčí vstup mliekarenským výrobkom na zahraničné trhy. Cenový vývoj a odbyt mliečnych výrobkov na domácom trhu však bude závisieť v konečnom dôsledku predovšetkým od dopytu zo strany spotrebiteľov.

Trh s hydinou v roku 2001

Po miernom poklese produkcia opäť vyššia

Minulý rok sa krátkodobo prerušený stúpajúci trend (r. 2000) produkcie hydinového mäsa opäť obnovil. Pod tlakom zmeny orientácie dopytu z hovädzieho na hydinové mäso, trh pružne reagoval zvýšenou ponukou. Celková ponuka hydinového mäsa medziročne stúpla o 9,4 %. Odhadovaná produkcia 91 632 ton, predstavuje 8,2 % nárast. V roku 2001 sa tak mohla domáca spotreba hydinového mäsa na obyvateľa za rok zvýšiť asi o 1,1 kg (6,4 %) na 18,2 kg.

Priemerné počty hydiny v SR v rokoch 1998 – 2001

Priemerný počet hydiny v tis. ks				Index		
1998	1999	2000	2001	2001/2000	2001/1999	2001/1998
14 646,2	15 128	14 509	14 974	103,2	99,0	102,2

Zdroj: Situačná a výhľadová správa VÚEPP, Hydina a vajcia - november 2001

Hydina išla na odbyt

V uplynulom roku sa opäť hydinárska výroba ocitla na vzostupnej vlne. Zo začiatku roka 2001 sa vplyv BSE a pokles záujmu o hovädzie mäso vo zvýšenom dopyte spotrebiteľov po hydine príliš neprejavil. Oživenie dopytu očividne nastúpilo až po výskyte BSE v Českej republike. Objavenie sa BSE na Slovensku už nespôsobilo výraznejší obrat v dopyte. Koncom roka sa dopyt pozvoľne normalizoval, zvýšená ponuka hydiny naďalej pretrvávala. Trh sa nasýtil. Po celý rok bol dostatočne zásobený bohatým sortimentom hydinového mäsa. Veľmi dobrý odbyt mali predovšetkým celé kurčatá. Zvýšený záujem bol o stehná, prsia a rezne. Výborne sa predávali aj polievkové kuracie či morčacie zmesi.

Upevnenie nákupnej ceny

V roku 2001 nebol pohyb priemernej nákupnej ceny jatočných kurčiat taký dynamický ako v roku 2000, úroveň cien však bola ďaleko vyššia. Najrýchlejšie rástla nákupná cena v prvom štvrťroku (4 %). V dvanástom týždni dosiahla hodnotu 33,53 Sk/kg, čo bolo viac o 22,1 % (5,86 Sk) oproti roku 2000. V mesiacoch apríl až jún sa rast priemernej nákupnej ceny spomalil. V treťom štvrťroku nákupná cena stagnovala na úrovni najvyšších hodnôt (33,65 až 33,98 Sk/kg). Posledné dva mesiace v roku 2001 oslabovala. Medziročne však priemerná nákupná cena vzrástla o 14,1 %, t. j. o 4,13 Sk/kg z 29,24 na 33,37 Sk/kg.

Zdroj: ATIS

Vývoj cien kurčiat v celej vertikále výroby kurčiat

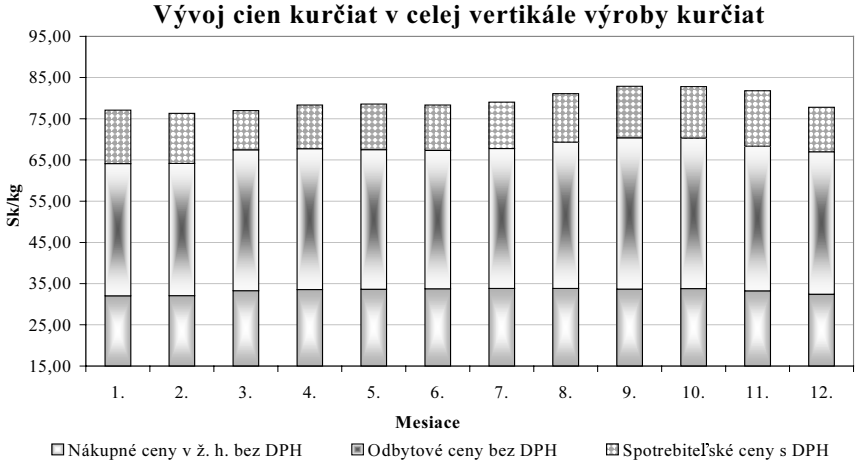

Dynamickejší rast odbytových cien

Priemerná odbytová cena kurčaťa mrazeného s drobkami I. ak. kopírovala vývoj nákupnej ceny jatočných kurčiat. V januári 2001 bola odbytová cena kurčaťa mrazeného (64,14 Sk/kg) o 16,44 Sk vyššia ako v predchádzajúcom roku. V prvom štvrťroku rástla rýchlejšie (v priemere 1,3-krát) ako nákupná cena. V nasledujúcich troch mesiacoch sa rast odbytovej ceny výrazne spomalil. V treťom štvrťroku nastúpilo mierne zotavenie odbytovej ceny a priemerná odbytová cena dosiahla za kilogram mrazeného kurčaťa svoje maximum 70,83 Sk. Tempo rastu sa dostalo na úroveň zo začiatku roka. V poslednom štvrťroku odbytová cena opäť oslabila. Januárový rozdiel 16,44 Sk odbytových cien kurčaťa mrazeného I. ak., porovnávaných rokov 2000 a 2001, sa do konca decembra znížil na 3,54 Sk/kg. Medziročne však stúpla priemerná odbytová cena mrazeného kurčaťa I. ak. o 21,2 %, čo je skoro dvojnásobok minuloročného nárastu (11,3 %). Aj odbytové ceny delenej hydiny a hydinových výrobkov prekročili minuloročný nárast dvojnásobne (chladená 2,5 krát, mrazená 2 krát, výrobky 1,6 krát). Jednoznačné prvenstvo v náraste zaznamenali ceny celých kurčiat (19,7 % chladené, 21,2 % mrazené). Spotrebiteľské ceny kurčaťa pitvaného bez drobov nekopírovali vývoj nákupných cien, ale rástli rýchlejšie. Medziročný nárast predstavoval 12 Sk/kg (17,8 %). Najmenej spotrebiteľ zaplatil za 1 kg pitvaného kurčaťa vo februári (76,30 Sk), najviac v septembri (82,90 Sk). Konzumenti sa orientovali na dieteticky hodnotnejšie časti hydinového mäsa. Svedčí o tom skutočnosť, že medziročne najviac posilnili ceny kuracích pŕs (18,4 % chladené, 17,9 % mrazené) a rezňov (9,3 % chladené, 10,8 % mrazené). V roku 2001 bol trh s hydinou výrazne stimulovaný nepriaznivou situáciou na trhu s bravčovým a hovädzím mäsom.

Vývoj odbytových cien hydiny

	1999	2000	2001	Index	
	Sk/kg bez DPH			00/99	01/00
Chladená hydina					
Kurča pitvané bez drob.chlad.1. ak.	52,51	57,03	68,24	108,61	119,66
Kuracie rezne chlad.	159,22	152,87	167,15	96,01	109,34
Kuracie prsia s kosťou chlad.	91,12	94,01	111,29	103,17	118,38
Kuracie stehná chlad.	75,99	77,85	87,06	102,45	111,83
Kuracie krídla chlad.	52,07	54,97	61,19	105,57	111,32
Kuracia drobk. zmes chlad.	26,13	31,56	37,18	120,78	117,81
Kuracie žalúdky chlad.	42,81	45,44	50,34	106,15	110,78
Kuracie srdcia chlad.	50,02	48,78	49,95	97,53	102,40
Mrazená hydina					
Kurča pitvané s drob. mraz. I. ak.	50,19	55,84	67,68	111,26	121,20
Kuracie rezne mraz.	155,91	150,25	166,46	96,37	110,79
Kuracie prsia s kosťou mraz.	90,96	94,64	111,58	104,05	117,90
Kuracie stehná mraz.	74,85	77,67	87,18	103,77	112,24
Kuracie krídla mraz.	51,01	54,18	60,63	106,21	111,90
Kuracia drobková zmes mrazená	27,16	32,89	37,19	121,10	113,07
Kuracie žalúdky mraz.	42,81	45,44	50,00	106,15	110,04
Kuracie srdcia mraz.	45,34	45,79	47,93	100,98	104,67
Hydinové výrobky					
Hydinová tlačenka	85,32	87,41	93,74	102,46	107,24
Jemné párky	61,54	63,44	70,57	103,09	111,24
Hydinový parízer	76,59	78,12	75,04	102,00	96,06
Bratislavská hydinová saláma	87,17	88,49	91,49	101,52	103,39
Kuracia šunka	133,16	142,56	146,51	107,06	102,77
Morčia šunka	141,6	140,53	155,26	99,24	110,48
Kuracie stehná údené	92,44	98,87	105,83	106,96	107,04
Morčacie prsia údené	190,00	195,41	201,51	102,85	103,12

Zdroj: ATIS

Deficit obchodnej bilancie sa prehĺbil

Pasívne saldo zahraničného obchodu so živou hydinou a hydinovým mäsom dosiahlo vlani 707,4 mil. Sk. Oproti roku 2000 sa prehĺbil deficit obchodnej bilancie o 180,1 mil. Sk. Podiel živej hydiny sa na zápornom salde zvýšil zo 44,4 % na 53,9 %. Naopak, podiel hydinového mäsa klesol z 55,6 % na 46,1 %. V roku 2001 sme doviezli 1,5 krát viac živej hydiny (28 686,8 tis. ks) ako v predchádzajúcom roku. Jednoďňová hydina, tak ako vlani, sa výrazne podieľala (81,8 %) na nepriaznivom salde v obchodovaní so živou hydinou. Dovoz hydinového mäsa stúpol 1,8 krát na 11,8 tisíc ton. Napriek skoro trojnásobnému (2,8x) zvýšeniu vývozu hydinového mäsa (4,5 tis. ton), dovoz prevyšoval vývoz o 326,4 mil. Sk. Obchodná bilancia s hydinovým mäsom sa zhoršila o 33 mil. Sk oproti roku 2000. Našim najväčším obchodným partnerom bola Česká republika. Takmer 82 % dovozov živej hydiny a 87,5 % vývozov hydinového mäsa sa realizovalo práve s ČR. Významnými partnermi bolo aj Maďarsko a Poľsko. Najvyššie pasívne saldo sme za minulý rok dosiahli s Čínou, a to vo výške 305,1 mil. Sk.

Očakávaný vývoj v roku 2002

Na domácom trhu sa predpokladá mierne zvýšenie (1,7 %) produkcie hydinového mäsa. Z hľadiska cenového vývoja sa neočakávajú výrazne pohyby cien. V súvislosti s rastom produkcie a s postupným zvyšovaním dôvery spotrebiteľov voči hovädziemu mäsu by sa mohla cena hydinového mäsa skôr stabilizovať. Produkcia hydinového mäsa na trhu EÚ sa v budúcom roku zvýši asi o 3 %. Tempo rastu sa bude odvíjať od ochoty spotrebiteľov obnoviť nákup hovädzích produktov. Podľa analytikov USDA je reálne, že export hydinového mäsa z EÚ stúpne pravdepodobne o 3 % na 1,05 mil. ton. Import by mohol dosiahnuť 350 tis. ton.

Trh s vajcami v roku 2001

Zvýšenie produkcie vajec

Výroba vajec sa v roku 2001 v porovnaní s rokom 2000 zvýšila o 5,8 %. Tendencia v spotrebe vajec na 1 obyvateľa sa výrazne nezmenila, osciluje okolo 210 ks.

Oslabenie cien vajec

Z vlaňajška výrobcovia vajec veľkú radosť nemali. Nákupné ceny vajec sa pohybovali pod úrovňou predchádzajúceho roka. Nad túto hranicu sa priemerná nákupná cena netriedených vajec prehupla len dvakrát, v druhom januárovom týždni (2,78 Sk/ks) a v strede leta (1,91 – 2,14 Sk/ks). Po krátkodobom posilňovaní (24. - 30. týždeň) sa nákupná cena prepadla v priebehu mesiaca a pol (30.-36. t.) na minimum 1,58 Sk/ks (36. týždeň). Dlhodobejšie sa oživila koncom tretieho

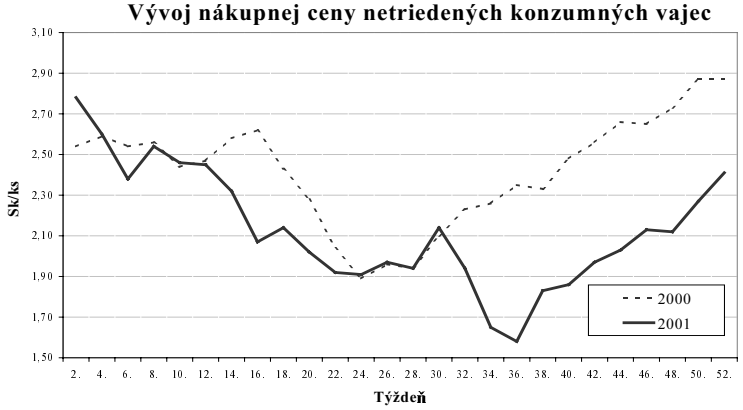

štvrťroku, do konca roka posilňovala, no úroveň z decembra minulého roka už nedosiahla a bola o 20,9 % nižšia. Priemerná nákupná cena netriedených vajec medziročne oslabila o 12,4 percent, t. j. o 30 halierov. Spotrebiteľské ceny vajec nekopírovali nákupné ceny, ale ich vývoj sa mierne oneskoril. Tento posun bol viditeľný pri mesačnom porovnaní cien, ale po štvrťročnom spriemernení sa zotrel. V treťom štvrťroku sa trh s vajcami nasýtil, čo spôsobilo 1,2 násobne zníženie spotrebiteľských cien, pričom nákupné ceny poklesli až 1,6 násobne. Spôsobilo to zvýšenie produkcie v druhom polroku. Nemalý podiel zohral na tejto situácii aj tlak reťazcov. Spotrebitelia nakupovali najlacnejšie vajcia v septembri po 2,71 Sk/ks a najviac zaplatili za jedno vajce v januári 3,86 Sk/ks. Medziročne spotrebiteľská cena slepačích konzumných vajec klesla o 0,21 Sk/ks (6,2 %) na 3,16 Sk/ks.

Vývoj nákupných cien konzumných vajec v roku 2001
podľa hmotnostných skupín

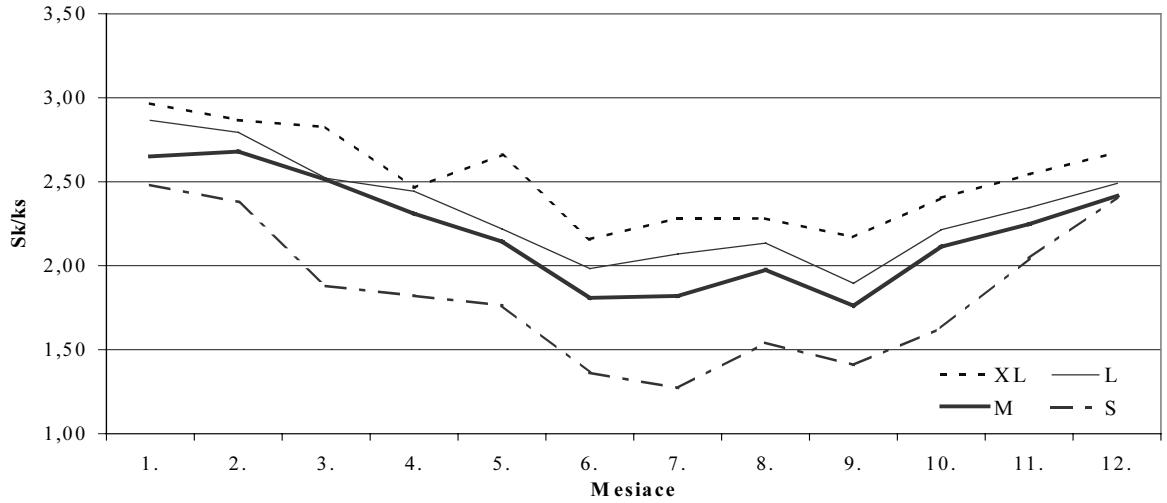

Zdroj: ATIS

Zahraničný obchod

V zahraničnom obchode s vajcami a vaječnou hmotou sme dosiahli za rok 2001 celkové záporné saldo 30,1 mil. Sk. V obchodovaní s násadovými vajcami sa nepriaznivá situácia zmiernila. Doviezli sme o 20,1 % menej a vyviezli o 78 % viac násadových vajec ako vlani. Bilancia zahraničného obchodu s násadovými vajcami skončila s deficitom -19,8 mil. Sk, čo bolo menej v porovnaní s minulým rokom o 20,9 mil. Sk. Najväčší objem násadových vajec sme doviezli z Českej republiky (64,8 %). Aktívne saldo v hodnote 17,3 mil. Sk sme dosiahli pri obchodovaní s konzumnými vajcami. Najintenzívnejší bol zahraničný obchod s Českou republikou, kde smerovalo 78,9 % z celkového vývozu konzumných vajec. Vyviezli sme viac o 70,5 % a doviezli menej o 27,2 % konzumných vajec ako vlani. Zahraničný obchod s vaječnou hmotou skončil s pasívnym saldom 47,5 mil. Sk. V porovnaní s rokom 2000 klesol dovoz vaječnej hmoty o 22,1 %. Záporné saldo sa znížilo o 21,3 mil. Sk. Najväčšími dovozcami vaječnej hmoty boli Česká republika (40,2 %) a Rakúsko (35,1 %).

Očakávaný vývoj v roku 2002

Stavy nosníc sa v SR mierne zvýšia. Ak nepoklesne priemerná znáška vajec na sliepku, výroba vajec by mohla vzrásť asi o 1 % na 1 170 mil. ks. Cena vajec sa bude odvíjať od dopytu spotrebiteľov na domácom trhu. Pri pokračovaní nastúpeného trendu z minulého roku sa pravdepodobne ceny upevnia.

V EÚ sa predpokladá veľmi mierny nárast produkcie vajec. V roku 2002 by mala dosiahnuť produkcia vajec úroveň 89,0 mld. kusov a spotreba 85,4 mld. Ceny vajec sa môžu koncom roka posilniť na vlaňajšej úrovni.

Trh s ovocím v roku 2001

Neskoré mrazy v apríli v r. 2001 znížili úrodu kôstkového ovocia, najmä marhúľ a broskýň, až o 75 - 90 %. Ponuka ovocia, od domácich producentov aj zo zahraničia, bola v dôsledku nepriaznivého počasia nižšia, čo sa odrazilo na lepšom odbyte. Okrem mrazov poškodil niektoré lokality aj ľadovec.

Ponuka jabĺk sa znížila

Produkcia jabĺk v roku 2001 sa odhaduje na 60 tis. ton a v porovnaní s predchádzajúcim rokom sa znížila asi o 20 %. Začiatkom roka 2001 bola ponuka jabĺk od producentov dobrá, no napriek tomu bol trh zásobený aj jablkami z dovozu, čo spôsobilo spomalenie odbytu z domácej produkcie. Po zbere jabĺk, napriek nižšej úrode bol v septembri a októbri odbyt veľmi spomalený a zlepšil sa až v priebehu decembra. Aj v roku 2002 sa potvrdilo, že kvalitné sklady a pestovateľské združenie SK FRUIT výrazne napomáhajú odbytu jabĺk.

Nižšia ponuka upevnila ceny jabĺk

Priemerná nákupná cena zimných jabĺk s veľkosťou nad 70 mm sa medziročne zvýšila o 9 % a v roku 2001 dosiahla 16,46 Sk/kg. Nákupná cena jabĺk s priemerom od 65 do 70 mm stúpla v porovnaní s rokom 2000 o 7,3 % na 13,16 Sk/kg, výrazný rozdiel sa však opäť zaznamenal pri porovnaní cien jabĺk z úrody rokov 2000 a 2001. V prvom štvrťroku r. 2001 bola priemerná cena jabĺk 9,86 Sk/kg, t. j. o 59,7 % nižšia, ako v rovnakom období roku 2000. Po zbere jabĺk v septembri 2001 stúpli ceny na 16,85 Sk/kg, pričom boli o 41,5% vyššie v porovnaní s rokom 2001.

Vývoj nákupných cien jabĺk (odroda Idared)

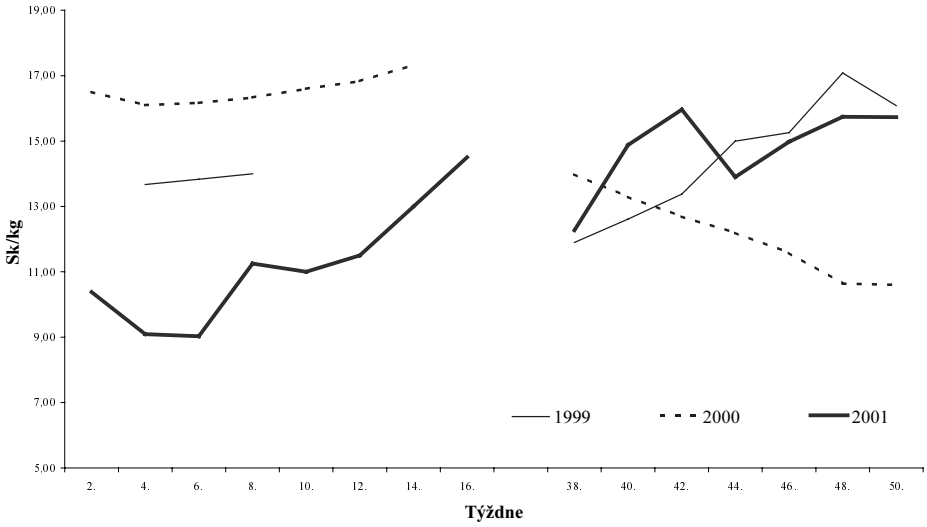

Nepokrytý dopyt upevnil ceny ostatného ovocia

Ponuka ***hrušiek*** bola aj v roku 2001 nedostačujúca, chýbajúcu ponuku počas celého roka nahrádzal dovoz. Priemerná nákupná cena bola v porovnaní s minulým rokom o 29,9 % vyššia, stúpla na úroveň 19,51 Sk/kg.

Produkcia ***čerešní*** bola nižšia ako v roku 2000, ale ich priemerná nákupná cena napriek tomu klesla o 3,8 % na 20,71 Sk/kg. Čerešne na spracovanie sa predávali za priemernú cenu 16,50 Sk/kg (–13,2 % ako v r. 2000). Znížila sa aj produkcia ***višní***, ale napriek tomu, ich priemerná nákupná cena klesla o 4,5 % na úroveň 19,33 Sk/kg. Priemerná cena višní na spracovanie naopak, stúpla na 17,10 Sk/kg (+13,3 % ako v roku 2000).

Úroda ***marhúľ*** bola výrazne nižšia, ako v predchádzajúcej sezóne, pričom ich priemerná nákupná cena vzrástla v porovnaní s minulým rokom o 34,3 % na 21,54 Sk/kg.

Po mrazivej jari sa urodilo aj málo ***broskýň***, pričom ich priemerná cena vystúpila až na 22,41 Sk/kg, čo je až o 24,2 % viac ako v roku 2000. Úroda ***sliviek*** bola vyššia, ale nepokryla dopyt. Nákupné ceny sliviek v porovnaní s minulým rokom stúpli o 10,9 % na 15,02 Sk/kg. Nákupné ceny sliviek na spracovanie sa pohybovali od 4,00 do 9,50 Sk/kg, ich priemerná cena bola 6,70 Sk/kg.

Pri ***čiernych ríbezliach*** ponuka na trhu nepokrývala dopyt, priemerná cena stúpla o 8,1 % na 35,-Sk/kg. Priemerná nákupná cena ***červených ríbezlí*** 15,23 Sk/kg bola o 15,8 % vyššia ako vlani. Cena ***malín*** sa zvýšila až na 49,- Sk/kg (+ 44,9 %). Dopyt bol vyšší ako ponuka. Dopyt po ***jahodách*** aj v roku 2001, v dôsledku neúrody prevyšoval nad ponukou. Priemerná nákupná cena konzumných jahôd však klesla o 8,9 %, ceny jahôd na spracovanie klesli o 6,2 %.

Hrozno stolové biele. Priemerná nákupná cena 16,01 Sk/kg bola o 5,3 % vyššia ako v roku 2000.

Odbytové ceny

Odbytová cena ***zimných jabĺk*** sa v roku 2001 zvýšila o 6,7 % a v porovnaní s rokom 2000 dosiahla úroveň 17,17 Sk/kg. Rozdiel sa znovu zaznamenal pri porovnaní cien jabĺk z úrody rokov 2000 a 2001. V prvom štvrťroku r. 2001 bola priemerná cena jabĺk 16,35 Sk/kg (o 17,8 % nižšia ako v rovnakom období roku 2000). V porovnaní s prvým štvrťrokom 2001 stúpli ceny jabĺk v septembri o 23,1 % (na úroveň 21,25 Sk/kg).

Hrušky z domácej produkcie sa vo veľkoobchode vyskytovali len výnimočne, ich priemerná cena sa pohybovala v rozpätí od 24,33 do 32,- Sk/kg. Počas celého roka sa hrušky dovážali predovšetkým z krajín EÚ, priemerná cena bola 37,86 Sk/kg, (+8,7 % v porovnaní s rokom 2000).

Odbytové ceny ***kôstkovín***. Priemerná cena ***marhúľ*** sa medziročne zvýšila o 8,6 % na 22,- Sk/kg, bola však len o 2,1 % vyššia ako nákupná cena. Odbytové ceny ***broskýň*** z domácej produkcie stúpli až o 25 % na hodnotu 27,89 Sk/kg. Stúpajúci trend sme zaznamenali aj pri broskyniach z dovozu, keď priemerná cena vzrástla o 21,2 % na 46,27 Sk/kg. Odbytová cena ***domácich sliviek*** zostala na úrovni 19,39 Sk/kg a bola o 29 % vyššia ako cena od producentov. Pri importovaných slivkách sa cena znížila o 4,6 % na 51,92 Sk/kg.

Veľkoobchodná cena ***bieleho stolového hrozna*** z domácej produkcie klesla v porovnaní s rokom 2000 o 6,2 % na 25,96 Sk/kg, pričom bola až o 62,1 % vyššia ako nákupná cena. Cenová hladina bieleho stolového hrozna z dovozu sa zvýšila, priemerná hodnota dosiahla úroveň 71,73 Sk/kg (+31,9 % v porovnaní s rokom 2000).

Ceny ovocia v roku 2001 *Sk/kg bez DPH*

Druh ovocia	Nákupné		Odbytové SR		Odbytové dovoz	
	min.	max.	min.	max.	min.	max.
Jahody konzumné	20,00	50,00	25,00	38,90	90,00	380,0
Červené ríbezle	15,00	16,00	-	-	-	-
Čierne ríbezle	31,00	40,00	-	-	-	-
Maliny	30,00	100,00	-	-	-	-
Čerešne	15,00	27,00	16,90	48,00	-	-
Višne	17,00	25,00	21,00	26,00	-	-
Marhule	18,00	25,00	22,00	25,00	22,00	79,00
Broskyne	10,00	30,00	24,00	35,00	23,00	102,5
Slivky	7,30	22,00	11,00	29,90	15,90	99,00
Hrozno stol. biele	12,00	20,00	19,00	49,00	34,47	140,0
Jablká letné	8,00	22,00	11,00	20,50	-	-
Jablká zimné	5,00	26,00	8,00	28,00	11,50	46,00
Hrušky	14,00	33,00	16,00	39,00	22,00	78,00

Zdroj: ATIS *Poznámka: - výskyt tovaru u respondentov ATIS nebol zaznamenaný*

Pasívne saldo zahraničného obchodu

V roku 2001 sa na Slovensko doviezlo 175,2 tis. ton ovocia v hodnote 3,5 mld. Sk (172,4 tis. t v r. 2000 v hodnote 2,9 mld. Sk). V porovnaní s rokom 2000 sa dovoz zvýšil o 1,6 % (+550 mil. Sk). Na celkovom dovoze sa najviac podieľal dovoz citrusov v hodnote takmer 1 mld. Sk a banánov za 1,1 mld. Sk. Dovoz jabĺk sa realizoval v sume 286,9 mil. Sk. Na celkovom množstve dovezeného ovocia sa podieľali citrusy 33,1 %, banány 29,2 % a jablká 13,6 %.

V roku 2001 sme zaznamenali pasívne saldo zahraničného obchodu s ovocím -2,9 mld. Sk. Aktívnu bilanciu zahraničného obchodu sme dosiahli len pri drobnom ovocí.

Z Českej republiky sa v roku 2001 doviezlo 7,3 tis. t ovocia v hodnote 121,3 mil. Sk. Vývoz predstavoval objem 21,3 tis. ton za 312,8 mil. Sk. Pri obchodovaní s Českou republikou sme do ČR vyviezli o 14,1 tis. ton ovocia viac ako sme z ČR doviezli. Kladné saldo v obchode s ČR dosiahlo 191,6 mil. Sk.

Zahraničný obchod s ovocím v roku 2001*

Druh ovocia	Dovoz		Vývoz		Rozdiel - saldo	
	v t	v mil. Sk	v t	v mil. Sk	v t	v mil. Sk
Spolu	**175 191,7**	**3 488,2**	**33 531,5**	**560,0**	**-141 660,2**	**-2 928,1**
z toho:						
- Citrusy	57 945,9	985,0	1 407,9	29,7	-56 538,0	-955,3
- Kiwi	4 140,2	109,3	168,1	4,7	-3 972,1	-104,7
- Hrozno	9 530,0	304,2	10 662,8	137,0	1 132,8	-167,2
- Banány	51 119,7	1 050,5	5 805,3	130,9	-45 314,4	-919,6
- Melóny	15 080,9	105,7	4 105,0	35,8	-10 976,0	-69,8
- Jablká:	23 754,7	286,9	6 959,9	30,0	-16 794,8	-256,9
z toho: Golden Delic.	8 531,0	121,9	45,3	0,9	-8 485,7	-121,0
- Hrušky	4,9	0,1	0,1	0,0	-4,8	-0,1
- Marhule	227,3	4,6	73,0	1,6	-154,3	-3,1
- Višne	30,9	0,5	189,3	6,0	158,3	5,5
- Broskyne	5 642,6	147,3	23,8	0,5	-5 618,8	-146,8
- Jahody	251,4	11,1	6,6	0,3	-244,8	-10,8
- Maliny	4,7	0,2	147,3	4,3	142,6	4,1
- Ríbezle spolu:	81,4	2,4	110,6	2,1	29,2	-0,4
z toho: - **ríbez. čierne**	81,2	2,4	4,2	0,2	-77,0	-2,3
- ríbezle červené	0,1	0,0	46,3	0,7	46,3	0,7
- Čučoriedky	0,1	0,0	71,0	2,6	70,9	2,6

Zdroj: Colné riaditeľstvo SR, prepočet VÚEPP - ATIS **2001 predbežný údaj*

Očakávaný vývoj v roku 2002

V roku 2002 bude pokračovať výrazné rozširovanie výsadby drobného ovocia, najmä čiernych ríbezlí, na spracovanie ktorých sú vytvorené spracovateľské kapacity.

Po vlaňajšej slabej úrode kôstkového ovocia očakávajú producenti čerešní a višní lepšiu úrodu ale aj vyššie ceny, lebo napriek nedostatku tohto ovocia, boli ceny nízke. Producenti marhúľ a broskýň dúfajú takisto vo vyššiu úrodu.

Pri jablkách sa očakáva štandardná úroda, ktorá by eliminovala veľké cenové výkyvy. Spotreba ovocia by mala napriek nízkej kúpyschopnosti obyvateľstva pokračovať v rastúcom trende.

Trh so zeleninou v roku 2001

Produkcia zeleniny v sezóne 2001

Pestovateľské plochy zeleniny v roku 2001 boli podľa predbežného odhadu (ZÚ SR) o 2,7 % vyššie ako v roku 2000 a dosiahli 45 000 ha, (v r. 2000 boli 43 834 ha). Produkcia zeleniny sa odhaduje na 580 tis. t, čo je o 24,2 % viac ako v roku 2000. Na jar 2001 prišli predčasné horúčavy, ale väčšina zeleniny bola zavlažovaná, preto škody spôsobené suchom neboli vysoké. Prejavilo sa to na jej nižšej kvalite. V júni teploty prudko klesli z 28 na 8 °C, pričom silný vietor vysúšal pôdu. Plodovej zelenine, najmä uhorkám sa v takomto počasí nedarilo. Bolo ich menej, napádali ich škodcovia a plesne. V Čechách veľké sucho zapríčinilo výpadok skorej letnej zeleniny, čím sa vytvoril priestor pre odbyt našej produkcie. V júli však nastal obrat, odbyt sa veľmi spomalil. V septembri sa prudko ochladilo, ponuka zeleniny (najmä plodovej) sa rapídne znížila, pričom sezóna poľných rajčiakov sa predčasne ukončila. Papriky bolo na trhu viac a jej sezóna trvala dlhšie, ale vplyvom veľkých teplotných rozdielov mala horšiu kvalitu.

Kúpyschopnosť obyvateľstva v roku 2001 naďalej klesala, pričom bola opäť rozdielna podľa jednotlivých krajov. Podobne ako v roku 2000 aj v roku 2001 bol aktívnejší odbyt v bratislavskom a západoslovenskom kraji. Na strednom Slovensku pretrvávajúca nízka kúpyschopnosť obyvateľstva odbyt skoro celkom ochromila. Na východnom Slovensku bolo zeleniny menej, pričom sa lepšie predávala. Dôležitý bol však vopred zabezpečený odbyt.

Zahraničný obchod

Zelenina sa dovážala po celý rok zo susedných krajín, najmä z Čiech, Poľska, Maďarska, ďalej z Holandska, južnej Európy a zámoria. Ochrana domáceho trhu, v súvislosti s dovozmi zeleniny, nebola ani v roku 2001 systémovo riešená. Stále sa dovážali také komodity, ktoré u nás dopestujeme. V roku 2001 sa doviezlo 76,7 tis. t zeleniny (o 6,8 % menej ako v roku 2000). Vo finančnom vyjadrení to bolo 1,32 mld. Sk, pričom saldo zahraničného obchodu bolo záporné –296,3 mil. Sk (–24,6 tis. t). Na zápornom salde zahraničného obchodu so zeleninou sa opäť najviac podieľal dovoz cibuľovej zeleniny s 14,7 tis. t (aj keď sa doviezlo o 6,5 tis. t cibule menej ako v r. 2001), hlúbovej zeleniny 13,9 tis. t a rajčiakov 12,1 tis. t. Kladné saldo sa dosiahlo len pri uhorkách, ktorých sa vyviezlo 9,6 tis. ton za 151,6 mil. Sk.

Najviac zeleniny sme predali do Českej republiky (34,4 tis. ton zeleniny za 600 mil. Sk). V zahraničnom obchode so zeleninou s Českou republikou sa dosiahlo kladné saldo 477 mil. Sk.

Zahraničný obchod so zeleninou v roku 2001

	Dovoz		Vývoz		Rozdiel - Saldo	
	tis. t	mil. Sk	tis. t	mil. Sk	tis. t	mil. Sk
Spolu	**76,7**	**1 322,9**	**52,1**	**1 026,7**	**-24,6**	**-296,3**
z toho: -Rajčiaky	12,1	243,7	8,1	172,4	-3,9	-71,3
- Zel. cibuľová	14,7	142,0	2,8	32,0	-12,0	-110,0
cibuľa	11,9	66,4	2,6	25,6	-9,3	-40,8
cesnak	2,1	57,6	0,2	5,6	-1,9	-52,0
- Zel. hlúbová	14,0	116,1	3,1	39,1	-10,9	-77,0
kapusta biela a červ.	11,2	74,9	2,3	25,6	-8,9	-49,3
karfiol, brokolica	2,6	39,4	0,8	13,1	-1,9	-26,3
- Zel. koreňová	9,6	106,3	2,5	31,5	-7,1	-74,8
mrkva	6,7	62,2	0,7	6,0	-5,9	-56,2
- Uhorky	3,0	66,8	9,6	151,6	6,7	84,8

Zdroj: Colné riaditeľstvo SR, prepočet VÚEPP - ATIS **2001 predbežný údaj*

Ponuka a vývoj cien hlavných druhov zeleniny v roku 2001

Napriek mierne zníženej kvalite úrody boli ponuka a ceny zeleniny aj v roku 2001 výrazne ovplyvnené dovozom. Nižšie úrody niektorých druhov zeleniny u našich najbližších susedov však ceny na domácom trhu výraznejšie neovplyvnili. Priemerná nákupná cena ***mrkvy*** bola len o 1,8 % vyššia ako v roku 2000, pričom cena mrkvy z dovozu sa vo veľkoobchodoch zvýšila až o 67,9 %. Nedostatok domáceho ***petržlenu*** na trhu z rokov 1999 až 2000 sa nezopakoval, ale jeho nákupná cena bola v roku 2001 vyššia o 3,9 %. Odbytová cena petržlenu z dovozu sa zvýšila oproti roku 2000 o 19,5 %.

Ceny zeleniny v roku 2001 *Sk/kg bez DPH*

	Nákupné ceny		Odbytové ceny z veľkoobchodu			
	od producentov		domáca produkcia		dovoz	
Druh	min.	max.	min.	max.	min.	max.
Mrkva	2,50	9,10	3,50	14,00	8,00	33,50
Petržlen	10,00	30,00	13,00	35,00	16,90	38,00
Kapusta	2,50	7,50	3,10	8,50	4,20	28,00
Rajčiaky	5,50	52,00	10,00	55,00	16,90	60,00
Uhorky	3,00	38,00	8,50	48,00	19,00	85,00
Cibuľa	4,00	11,00	5,50	11,00	4,60	17,50
Cesnak	32,00	45,00	34,00	44,00	28,00	67,00

Zdroj: ATIS

Úroda ***kapusty*** z domácej produkcie bola nižšia. Odbyt bol v porovnaní s predchádzajúcou sezónou lepší, a napriek tomu priemerná nákupná cena domácej bielej hlávkovej kapusty padla na 3,79 Sk/kg, čo bolo o 13,1 % menej ako v predchádzajúcom roku.

Daždivé a chladné septembrové počasie zapríčinilo najmä zníženie kvality a produkcie ***cibule***. Ponuka na trhu bola vyššia len v čase jej zberu, keď sa dostal do popredia aj stály problém nedostatku skladovacích priestorov a producenti sa snažili čo najrýchlejšie celú produkciu predať. Cena cibule od pestovateľov sa pohybovala v rozpätí od 4,00 do 11,00 Sk/kg pričom priemerná cena bola o 7,6 % vyššia ako v roku 2000. Dovozová cibuľa z veľkoobchodu sa nakupovala za ceny od 4,60 do 17,50 Sk/kg, (priemerná cena bola o 0,3 % vyššia ako v r. 2000). Napriek stále nízkym pestovateľským plochám zimného ***cesnaku*** sa pre nadmerné dovozy aj domáci cesnak predával len s problémami. Priemerné odbytové ceny dovozového cesnaku boli v porovnaní s rokom 2000 vyššie o 15,6 %. Nákupné ceny domáceho cesnaku sa zvýšili len mierne (+2,7%).

Nižšia úroda domácej ***plodovej*** zeleniny (paprika, rajčiaky, uhorky, melóny) upevnila priemerné nákupné ceny rajčiakov o 16,6 % a papriky až o 59,1 %. Priemerné ceny uhoriek sa v porovnaní so sezónou v r. 2000 zvýšili len o 2,8 %. Priemerné odbytové ceny rajčiakov z dovozu, sa naopak, znížili o 9,3 %, importovanej papriky o 3,2 %.

Očakávaný vývoj v roku 2002

V roku 2002 možno z pohľadu trhovej produkcie zeleniny očakávať podobný priebeh cenového vývoja ako v roku 2001. Postupne sa meniace stravovacie návyky obyvateľstva môžu tiež prispieť k zvýšeniu spotreby zeleniny. V produkčno-trhovom reťazci sa očakáva zvyšovanie kontroly kvality v súlade s kvalitatívnymi štandardmi v EÚ.

Trh so zemiakmi v roku 2002

Menšie pestovateľské plochy nemusia znamenať nedostatok zemiakov

Plochy zemiakov na Slovensku majú naďalej klesajúci trend. V roku 2001 zberové plochy zemiakov dosiahli 23,6 tis. ha, čo je medziročný pokles o 12,6 %.

Nižšie boli hlavne zberové plochy ostatných zemiakoch, až o 3,3 tis. ha (o 15,4 %). Zberová plocha zemiakov spolu je medziročne nižšia o 3,4 tis. ha a produkcia klesla o 31,5 tis. ton, čo je pokles o 7,5 %. Pod vplyvom nepriaznivého počasia a skorým príchodom prvých mrazov boli pestovatelia zemiakov nútení predčasne ukončiť zber, a tak bolo pozberaných podľa evidencie MP SR, len 70,4 % plôch. Samotný pokles plôch by nebol negatívnym javom, ak by sme dokázali dopestovať aspoň 20 až 25 t/ha.

Bilancia zemiakov na Slovensku v roku 2001

Zemiaky		Zberová plocha	Úroda	Produkcia
		v ha	v t/ha	v tonách
- skoré	2000	2 943	11,54	33 981
	2001	2 832	12,47	35 318
	Vývoj v %	*-3,8*	*8,1*	*3,9*
	2002*	2 800	14	39 200
- sadba	2000	2 857	17,38	50 214
	2001	2 766	16,98	46 964
	Vývoj v %	*-3,2*	*-2,3*	*-6,5*
	2002*	2 800	17	47 600
- ostatné	2000	21 267	15,74	334 646
	2001	17 982	16,96	304 975
	Vývoj v %	*-15,4*	*7,8*	*-8,9*
	2002*	18 000	17,5	315 000
Spolu	2000	27 000	15,47	418 800
	2001	23 600	16,42	387 300
	Vývoj v %	*-12,6*	*6,1*	*-7,5*
	2002*	23 600	17,03	401 800

*Zdroj: VÚEPP, * odhad, vlastný prepočet*

Odbytové problémy v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi nielen pretrvávajú, ale sa dokonca ešte stupňujú. Dopyt po konzumných zemiakoch na priamu spotrebu bol najmä koncom roka minimálny. Na Slovensku je päť výrobno - obchodných združení, ktoré majú možnosť ovplyvniť cenu a podmienky odbytu zemiakov.

Zberová plocha a spotreba konzumných zemiakov v SR

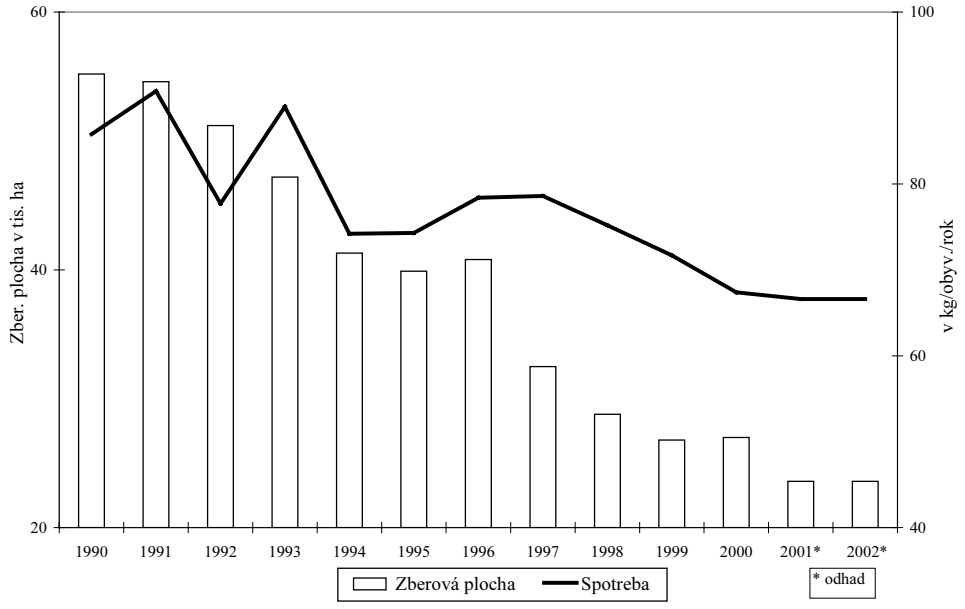

Zdroj: ŠÚ SR

Produkcia a spotreba konzumných zemiakov v SR

					Index		
	1998	**1999**	**2000**	**2001***	**2001/00**	**2001/99**	**2001/98**
Produkcia (v tis. t)	412	385	419	401	*95,7*	*104,3*	*97,3*
Spotreba v kg/obyv./rok	75,2	71,7	67,4	66,6	*98,8*	*92,9*	*88,6*
Spotreba (v tis. t)	405,3	386,8	364,1	360,0	*98,9*	*93,1*	*88,8*

*Zdroj: VÚEPP, * odhad, indexy - vlastný prepočet*

Ceny zemiakov

Cenový vývoj zreteľne odráža nezáujem nielen o zemiaky na priamy konzum, ale aj o polotovary z nich, pretože sa menia stravovacie návyky obyvateľstva. Celková spotreba konzumných zemiakov na Slovensku má klesajúci trend a spotreba zemiakov na obyvateľa v roku 2001 sa odhaduje na 66,6 kg. V porovnaní s úrovňou na začiatku 90-tych rokov, je to menej o 24,2 kg, t. j. pokles o 26,7 %, z toho spotreba skorých konzumných zemiakov bola 6,5 kg. V porovnaní s rokom 1991, kedy bola spotreba skorých zemiakov na obyvateľa až 16,3 kg, je to pokles o 60,1 %.

V roku 2001 bola vyhlásená minimálna cena pre konzumné zemiaky vo výške 5 200 Sk/t a od 1. 9. do 31. 3. 2002 sa mesačne zvyšuje o 350 Sk/t. Minimálna cena platí pre kvótovanú produkciu zemiakov, na ktorú je viazaná dotačná podpora. Kvóta 162 tis. ton pre konzumné zemiaky bola v roku 2001 splnená len na 75,8 %, preto pre rok 2002 je kvóta navrhnutá na zníženie o 52 tis. ton (110 tis. ton). Producenti, ktorí nemali vyhovujúce zateplené sklady alebo ktorí potrebovali peniaze koncom roka, predávali zemiaky napriek platnej minimálnej cene v mesiacoch október až december za nižšie ceny, a to v rozpätí od 4,- do 4,50 Sk/kg.

Nákupné ceny konzumných zemiakov od producentov boli napriek medziročnému oslabeniu cien o 24,6 % bez väčších výkyvov a záviseli od ponuky a dopytu na trhu. Priemerná cena konzumných zemiakov domácej produkcie v roku 2001 bola 5,13 Sk/kg a v porovnaní s rokom 2000 klesla o 1,67 Sk/kg.

Skorý zber veľmi skorých a skorých zemiakov v južných častiach Slovenska, o ktoré bol veľký záujem zo strany spotrebiteľov, spôsobil pokles odbytových cien zemiakov z dovozu. Pre dobré chuťové vlastnosti bol najväčší záujem o odrody Adora, Velox a Asterix. Ponuka odrôd bola dostatočná a v letných mesiacoch pokrývala dopyt. Nákupné ceny veľmi skorých zemiakov sa v 24. týždni pohybovali v rozpätí od 15,- do 19,- Sk/kg. Cenové rozpätie skorých konzumných zemiakov bolo od 8,70 do 12,- Sk/kg.

Nákupné ceny ostatných konzumných zemiakov sa pohybovali v jarnom období v rozpätí od 3,45 do 4,70 Sk/kg. Na jeseň sa ostatné konzumné zemiaky od producentov predávali v rozpätí cien 4 - 6,50 Sk/kg. Pokles priemernej ceny bol v porovnaní s rokom 2000 o necelé percento. Odrodovú skladbu ostatných konzumných zemiakov tvorili najmä: Agria, Desirée, Impala, Karin, Rosara a Santé. Ponuka ostatných zemiakov bola dostatočná a koncom roka mierne prevyšovala dopyt.

Odbytové ceny konzumných zemiakov domácej produkcie z veľkoobchodu boli v rozpätí od 5,05 do 14,26 do Sk/kg. Priemerná odbytová cena konzumných zemiakov bola 6,96 Sk/kg a v porovnaní s predchádzajúcim rokom sme zaznamenali oslabenie až o 22,3 %.

Pokles cien konzumných zemiakov v celej odbytovej vertikále zreteľne odráža prebytok zemiakov najmä koncom roka.

Spotrebiteľské ceny - podľa MP SR priemerné ceny konzumných zemiakov domácej produkcie v roku 2001 boli v rozpätí od 8,10 do 16,41 Sk/kg vrátane DPH. Za zemiaky platili najviac spotrebitelia bratislavského, trnavského a prešovského regiónu, naopak, najlacnejšie sa zemiaky predávali v predajniach banskobystrického a nitrianskeho regiónu.

Ceny konzumných zemiakov v roku 2001

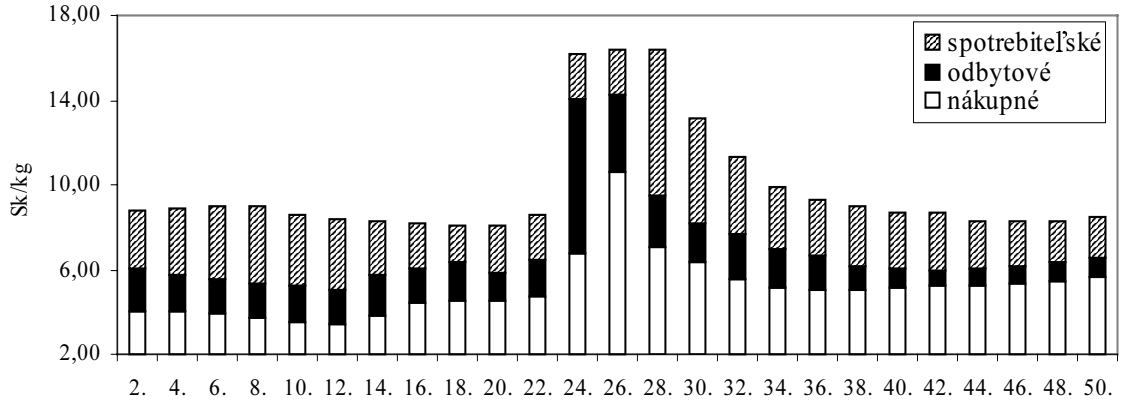

Zdroj: Spotrebiteľské ceny (s DPH) - MP SR, nákupné a odbytové ceny (bez DPH) - ATIS

Nákupné ceny konzumných zemiakov od producentov

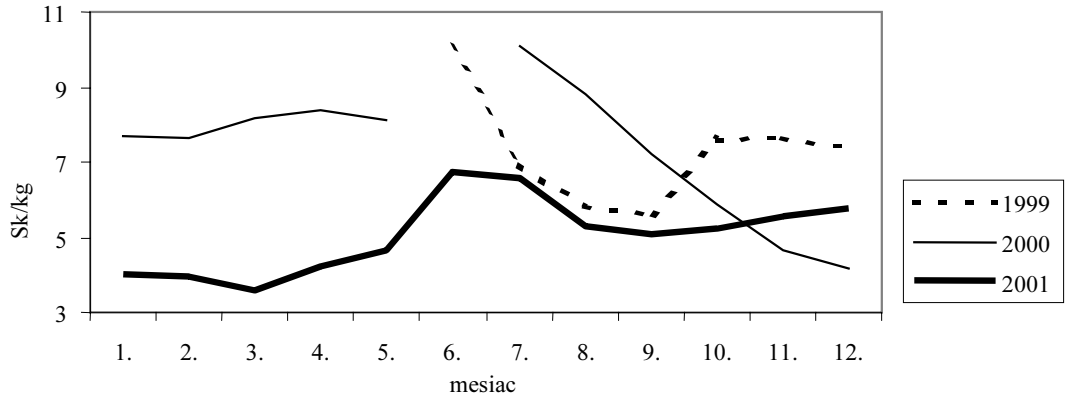

Zdroj: ATIS

Odbytové ceny konzumných zemiakov z veľkoobchodu

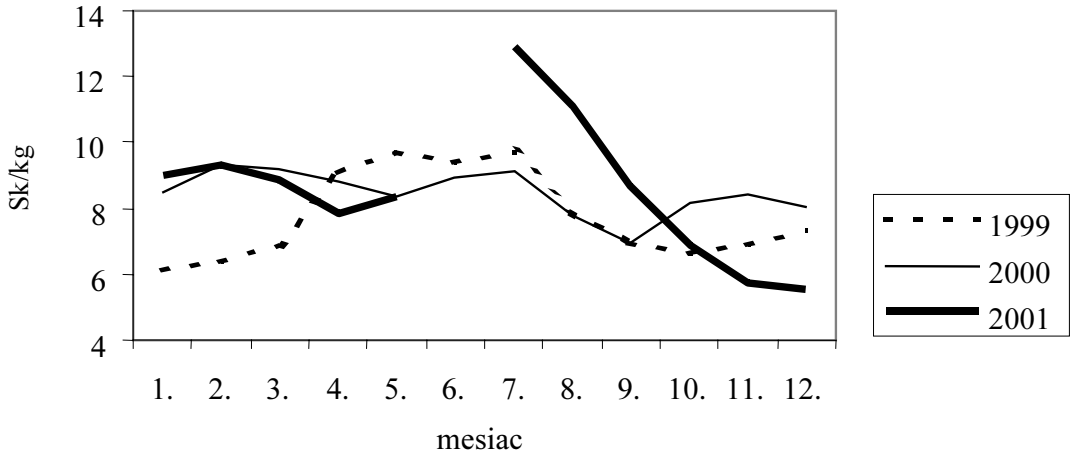

Zdroj: ATIS

Zahraničný obchod

Bilancia zahraničného obchodu SR so zemiakmi bola v roku 2001 pasívna, v hodnote - 65,1 mil. Sk, čo je o 64,4 % menej ako v roku 2000. Záporné saldo je spôsobené vývozom lacnejších konzumných zemiakov a dovozom drahších sadbových a skorých zemiakov. V porovnaní s rokom 2000 sa obchodná bilancia zlepšila znížením dovozov o 43,4 tis. ton a zvýšením exportov o 6,1 tis. ton ostatných konzumných zemiakov, ktoré boli dotované sumou 2 000 Sk/t exportu.

V roku 2001 sa vyviezlo spolu 6 187 zemiakov v hodnote 20,9 mil. Sk. Z toho ostatných zemiakov sa exportovalo 6 143 t v hodnote 20,3 mil. Sk (8 044 Sk/t). Exporty smerovali najmä do Maďarska, Juhoslávie, Macedónie, Chorvátska, Rakúska a Bulharska. Do SR sa doviezlo spolu 5 614 ton zemiakov v hodnote 85,9 mil. Sk (12 042 Sk/t). Na Slovensko sa importovalo 2 946 t sadbových zemiakov (14 669 Sk/t) najmä z Holandska, Dánska, ČR a Nemecka.

Zahraničný obchod so zemiakmi

	Dovoz		Vývoz		Rozdiel	
	2000	2001	2000	2001	2000	2001
	Netto hmotnosť v tonách					
Zemiaky spolu	50 857	5 614	11	6 187	-50 846	574
z toho: - sadbové	3 993	2 946	-	44	-3 993	-2 902
- skoré	3 333	2 531	-	-	-3 333	-2 531
- ostatné	43 531	137	11	6 143	-43 520	6 006

Zdroj: Colné riaditeľstvo SR, prepočet VÚEPP - ATIS **2001 predbežný údaj*

Očakávaný vývoj v roku 2002

V rozvojovom programe pestovania zemiakov na Slovensku je pre rok 2002 plánovaná výmera zemiakov na 23,6 tis. ha, celková produkcia zemiakov sa odhaduje na 401,8 tis. ton pri priemernej úrode 17,03 t/ha. Zásoby konzumných zemiakov nevystačia do novej úrody a na jar 2002 bude potrebné dovážať nielen skoré zemiaky a sadbu, ale aj konzumné zemiaky. Napriek tomu, že ponuka zemiakových výrobkov domácej produkcie je na dobrej úrovni, je veľa výrobkov (hranolky, krokety a iné polotovary), ktoré sa dovážajú.

Pestovatelia zemiakov očakávajú na jar roku 2002 vyššie ceny, pretože nižšie úrody z roku 2001 signalizujú nedostatok tejto komodity aj v okolitých krajinách.

Vydavateľ : VÚEPP – ATIS, Trenčianska 55, 824 80 Bratislava
Redakcia: Ing. Ladislav Hána Telef.: **07 / 58 243 263,** fax: 07 / 5341 81 51, e-mail: atis@vuepp.sk

©VÚEPP-ATIS
Všetky trhové informácie sú spracované s najväčšou starostlivosťou. Rozmnožovanie a využívanie informácií je možné len po písomnej dohode s ATIS.
Informácie obsiahnuté v tomto materiáli sa zakladajú na informačných zdrojoch, o ktorých sme presvedčení, že sú hodnoverné. VÚEPP - ATIS nezodpovedá za správnosť a úplnosť uvádzaných informácií, ako aj nezodpovedá za žiadne škody vzniknuté na základe využívania informácií obsiahnutých v tomto materiáli.

Spracovanie jednotlivých častí - zodpovední komoditní manažéri ATIS:

Obilniny a zemiaky–Ing. A. Omelková	Tel.: **07/58243 264,** e-mail: omelkova@vuepp.sk
Jatočné zvieratá a mäso – Ing. L. Hána	Tel.: **07/58 243 263,** e-mail: atis@vuepp.sk
Hydina a vajcia – RNDr. M. Vašková, CSc.	Tel.: **07/58 243 352**, e-mail: vaskova@vuepp.sk
Mlieko a mliečne výrobky – Ing. K. Pracharová	Tel.: **07/58 243 351**, e-mail: prachar@vuepp.sk
Ovocie a zelenina – Ing. Daniela Kučová,	Tel.: **07/58 243 350,** e-mail: kucova@vuepp.sk